

MASACEW TA KITABU FLANAN **Kitabu faamucogo**

An konna k'a fɔ Masacew ta kitabu folo ta ko ra, ko o kitabu ni nin kitabu bee tun ye kitabu kelen ye, ani ko o kitabuw sebebaga ma lon.

Ayiwa, Izirayeli jamana taranna k'a ke masaya fla ye: Woroduguyanfan ni sahiliyanfan. O mara fla ta masacew ta kow le be Masacew ta kitabu flanan konɔ.

Kitabu laban na, an b'a ye ko Babiloni masace ka Gedaliya sigi Zuda mara kunna, ani ko Babiloni masace ka masace Yehoyakini labo kaso ra.

Ayiwa, kojuguw caman sera Ala ta mogow ma, sabu o ka Ala kan bla. Zeruzalemu dugu cira, Izirayelimogow minana ka taga Babiloni; o ko kera Izirayelimogow ta segekow bee ra belebeleba ye. O ta jamana halakira kosebe.

Cira min ka ciraya ke ka kuma Izirayelimogow fe, ka o ladi o wagati ra, o kera cira Iiyasu ye, dow b'a fɔ min ma ko Elize.

Kitabu konokow

Cira Iiyasu ta ko (1.1-8.15)

Zuda mara ni Izirayeli mara ta masacew ta ko (8.16-17.4)

Samari mara halakicogo (17.5-41)

Ezekiyasi ta wagati ka taga se Yoziyasi ta wagati ma (18.1-21.26)

Yoziyasi ta masaya wagati (22.1-23.30)

Zuda mara masace labanw (23.31-24.20)

Zeruzalemu dugu minacogo (25.1-30)

Ahaziya ta bana

¹ Akabu sanin kɔ, Mohabukaw murutira ko olugu tɛ to Izirayelimɔgɔw ta fanga kɔrɔ tuun.

² O wagati ra, ka masace Ahaziya to Samari, a tun bɔra ka ben a ta sankaso finetiri fɛ, k'a yere mandimi kosebe. A ka mɔgɔ dɔw ci, k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye taga lagberi ke ne ye Ekurɔn dugu ta ala fɛ, min ye Baali Zebubu ye, k'a lɔn ni ne bɛna keneya ka bɔ nin bana ra.»

³ Nka Matigi Ala ta meleke nana a fɔ Tisibekace Iliya* ye, ko: «Wuri ka taga Samari masace ta ciradenw kunben, k'a fɔ o ye ko: <Aw be tagara lagberi ke Ekurɔnkaw ta batofen le fɛ, min ye Baali Zebubu ye; o tuma yala Ala tɛ Izirayeli jamana ra yan le wa?» ⁴ O kosɔn aw ye taga a fɔ aw ta masace ye ko Matigi Ala ko: «I lanin be lanan min kan, i tena wuri ka bɔ o kan tuun; sabu i bɛna sa, sigiya tɛ o ra.» » Iliya ka o fɔ o ye minke, a tagara.

⁵ Ciradenw sekɔra ka taga Ahaziya fɛ. Ahaziya ko: «Mun kosɔn aw sekɔra ka na joona tan?» ⁶ O k'a jaabi ko: «Cɛ dɔ le nana an kunben, k'a fɔ an ye ko: <Masace min ka aw ci, aw ye sekɔ ka taga a fɔ o ye ko Matigi Ala ko: I be mɔgɔw cira ka taga lagberi ke Ekurɔnkaw ta ala fɛ, min ye Baali Zebubu ye; o tuma Ala tɛ Izirayeli jamana ra yan wa?» A ko: «O kosɔn i lanin be lanan min kan, i tena wuri ka bɔ o kan tuun; sabu i bɛna sa, sigiya tɛ o ra.» »

⁷ Ahaziya ko: «Cɛ min tagara aw kunben ka o kumaw fɔ aw ye, a be cogo di le?» ⁸ O k'a jaabi

---

* **1:3** 1.3 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

ko: «Bɛgansi le tun bɛ a ta derege ye; cɛsirinan min tun bɛ a cɛ ra, o tun ye gbolojuru le ye.» Ahaziya ko: «Tisibekacɛ Iliya lo!»

Ahaziya ko o ye taga Iliya mina

⁹ Ahaziya k'a ta kerɛkedenw kuntigi do ci ni cɛ bilooru ye Iliya ko, ko o ye taga a mina. O kuntigi tagara Iliya siginin soro kuru kunna; a yelenna a ko, k'a fo a ye ko: «Ala ta cira, masace ko i ye jigi ka na!» ¹⁰ Iliya ka o cɛ bilooru kuntigi jaabi ko: «Ni ne ye Ala ta cira le ye can ra, o tuma tasuma ye jigi ka bo san fe ka ele ni i ta cɛ bilooru bɛɛ faga!» O yoronin bɛɛ, tasuma jigira ka bo san fe, ka o cɛ ni a ta cɛ bilooru bɛɛ faga. ¹¹ Ahaziya ka kuntigi wɛɛ ci ni cɛ bilooru wɛɛ ye Iliya fe. O kuntigi tagara se minke, a ko Iliya ma ko: «Ala ta cira, masace ko i ye teliya ka jigi ka na!» ¹² Iliya ka o fana jaabi ko: «Ni ne ye Ala ta cira le ye can ra, o tuma tasuma ye jigi ka bo san fe ka ele ni i ta cɛ bilooru bɛɛ faga!» O yoronin bɛɛ Ala ta tasuma jigira ka bo san fe ka na ale ni a ta cɛ bilooru bɛɛ faga.

¹³ Ahaziya ka kuntigi sabanan ci ni cɛ bilooru wɛɛ ye tuun. O kuntigi tagara yelen ka se Iliya koro minke, a k'a kinbiri gban Iliya koro, ka makarikanw fo a ye, ko: «Ala ta cira, ne bɛ i daari, sabari, i ye hina ne ra, ka hina nin cɛ bilooru fana ra, i kana an nin halaki, sabu an ye i ta jonw le ye. ¹⁴ Kuntigi fla minw konna ka na, tasuma jigira ka bo san fe ka olugu ni o ta cɛ bilooruw bɛɛ faga. Nka sabari, i ye hina ne ra, i kana ne nin halaki.»

¹⁵ Matigi Ala ta meleke k'a fo Iliya ye ko: «Jigi ka taga ni a ye, i kana siran a ja.» Iliya jigira ka taga ni a ye masace fe. ¹⁶ Iliya tagara se yi minke, a k'a fo masace ye ko: «Matigi Ala ko: <I ka mogow ci ka taga lagberi ke Ekuronkaw ta batofen fe, min ye Baali Zebubu ye. O tuma Ala te Izirayeli jamana ra, mogow be se ka pininkari ke min fe wa? Ayiwa, o koson i lanin be lanan min kan, i tena wuri ka bo o kan tuun; sabu i bena sa, sigiya te o ra.> »

Ahaziya ta saya

¹⁷ Ayiwa, Ahaziya nana sa, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka kuma min fo Iliya ye. I n'a fo dence tun te a fe, a balemace Yoramule sigira masaya ra a no ra; Zuda masace Yoramule, min tun ye Yosafati dence ye, a kera ale ta masaya san flanan le ra.

¹⁸ Ahaziya ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konon.

2

Ala ka Iliya ta

¹ Lon min na Matigi Ala ka folonkonto do lajigi ka Iliya* ta ka taga ni a ye san fe, o lon na a ni Iliyasu† tun be bora Giligali jogon fe. ² Iliya ko Iliyasu ma ko: «Ele ye to yan, sabu Matigi Ala ka ne ci fo Beteli.» Iliyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togow ra, ko ne tena bo i ko fiyewu.» O tagara jogon fe Beteli.

---

* **2:1** 2.1 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † **2:1** 2.1 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

³ Ciraw ta jenkuru min tun be Beteli, o ciraw bora ka na Ilyasu fe ka na a fo a ye ko: «Yala i k'a lon ko Matigi Ala bena i matigice ta ka bo i kunna bi wa?» Ilyasu ko: «Ne k'a lon co. Aw ye je!»

⁴ Iliya ko Ilyasu ma tuun ko: «Ilyasu, ele ye to yan, sabu Matigi Ala ka ne ci Zeriko.» Ilyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togo ra ko ne tena bo i ko fiyewu.» O tagara se Zeriko.

⁵ Ciraw ta jenkuru min tun be Zeriko, o ciraw gbarara Ilyasu ra k'a fo a ye ko: «Yala i k'a lon ko Matigi Ala bena i matigice ta ka bo i kunna bi wa?» Ilyasu ko: «Ne k'a lon co; aw ye je!»

⁶ Iliya k'a fo a ye tuun ko: «I bena to yan, sabu Matigi Ala ka ne ci Zuriden ba yoro ra.» Ilyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togo ra, ko ne tena bo i ko fiyewu.» O fla ka sira mina ka ke taga ye. ⁷ Ciraw ta jenkuru ce bilooru tagara o ko, ka taga lo ka o nasin o ma, ka o yere mabo o ra donin. O mogo fla lora Zuriden bada ra. ⁸ Iliya k'a ta deregeba bo k'a kutura, k'a ke ka ji gbasi; ji taranna fla ye ka sira bo ce ma, o fla temena dugukolo jalan kan ba ce ma, ka ba tige. ⁹ O ka ba tige minke, Iliya ko Ilyasu ma ko: «I b'a fe ne ye min ke i ye, o fo ne ye sani k'a to Ala ye ne ta ka bo i koro.» Ilyasu ko: «Sabari, i y'a to nin min be i kan, o ngon hakeya fla ye ke ne kan‡.»

---

‡ 2:9 2.9 Izirayelimogow fe, dence folo le ka kan ka cen sigiyoroma fla soro ka teme dence tow kan. Ilyasu ka nin kuma fo k'a yira ko ale b'a fe ka sigi Iliya no ra.

¹⁰ Iliya ko: «I ka min daari tan, o ye kogbelen le ye. Nka tuma min na Ala bena ne ta ka bo i koro, ni i ka ne tagato ye, o tuma i ka min daari, o bena ke i ye. Nka ni i ma ne tagato ye, a tena ke i ye.»

¹¹ Ka o to sira ra, o be kumana ka taga, sowotoro tasumaman ni so tasumaman dow nana don o fla ce, ka o faran ka bo jigon na. Folonkonto do nana Iliya ta, k'a layelen ka taga ni a ye sankolo kono. ¹² Ilyasu k'a fle, ka kule, k'a fo ko: «E, baba, baba, ele min tun ye Izirayeli ta kerekejama ta sowotorotigiw ni a sotigiw bee jigi ye!»

O ko, Ilyasu ma Iliya ye tuun. A k'a yere ta faniw mina ka o faran fla ye. ¹³ Iliya ta deregeba min tun bora a kan na ka ben, Ilyasu ka o ta. O ko, a sekora ka taga lo Zuriden bada ra. ¹⁴ Iliya ta deregeba min tun bora a kan na ka ben, a ka o ke ka ji gbasi, k'a fo ko: «Matigi Ala, Iliya ta Ala be min sa?» Ilyasu fana ka ji gbasi, ji taranna fla ye ka sira bo ce ma, a temena.

¹⁵ Ciraw ta jenkuru min tun be Zeriko, olugu tun b'a flera; o ko: «Iliya nin le be Ilyasu kan!» O tagara a kunben, ka o kinbiri gban a koro. ¹⁶ O ko a ma ko: «A fle, ce barakaman bilooru be i ta baaradenw na yan. A to olugu ye taga i matigice yorjini. I b'a soro ko Matigi Ala Nin k'a ta ka taga a bla kuru do kan, walama kurufurance do ra.» Ilyasu ko o ma ko: «Aw kana o ci ka taga.»

¹⁷ Nka o k'a fo k'a gbeleya, fo a ma ja, Ilyasu ko o ma ko: «Aw ye o ci ka taga sa!» O ka o ce bilooru ci ka taga Iliya yorjini fo tere saba, o m'a ye. ¹⁸ O sekora ka na Ilyasu fe, o y'a soro

ale tun be Zeriko. Iiyasu k'a fo o ye ko: «Ne tun m'a fo aw ye ko aw kana taga wa!»

Iiyasu ka ji saninya

¹⁹ Lon do, Zeriko dugumogow k'a fo Iiyasu ye ko: «An ta dugu sigiyoro ka ji, i ko an matigice yere na b'a ra cogo min na. Nka a ji man ji, a dugukolo fana man di.» ²⁰ Iiyasu ko o ma ko: «Aw ye kogō ke minankura do kono, ka na ni a ye yan.» O nana ni a ye. ²¹ Dugu ji be woyo ka bo bunun min na, a bora ka taga o yoro ra, ka taga kogō bon bunun na, k'a fo ko: «Matigi Ala ko: <Ne ka nin ji saninya; a tena mogō faga tuun, a fana tena densorobariya bla beganw ni adamadenw na tuun.> »

²² K'a ta o lon na fo ka na se bi ma, ji saninyara, i n'a fo Iiyasu ta kuma tun k'a fo cogo min na.

Beteli dugu kanbelenw ka Iiyasu neni

²³ Iiyasu nana bo o yoro ra ka taga Beteli. K'a tagato to sira ra, kanbelennin dow boto dugu kono, olugu ka ke a logobo ye, k'a fo a ma ko: «Yelen, kuncē wulannin! Taga, kuncē wulannin!» ²⁴ Iiyasu k'a komunu ka o fle; a ka o danga Matigi Ala togo ra. O yoronin bee, wara fla bora tu kono ka ben o kanbelennin binaani ni fla kan ka o faga ka o sogo tigetige.

²⁵ Iiyasu bora yi ka taga Karimeli kuru yoro ra, ka bo yi ka taga Samari.

3

Izirayeli masace Yoramū ta wagati

¹ Akabu dence Yoramu kera Izirayeli masace ye, Zuda masace Yosafati ta masaya san tan ni seeginan na. Yoramu tun siginin be Samari. A ka san tan ni fla le ke masaya ra. ² A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ; nka a ta kojugu ma a face ni a bamuso ta bo, sabu a face tun ka kabakurujan min lo Baali* ta jo tɔgo ra, a ka o ci ka bo yi. ³ Nka a belen tora Nebati dence Yerobohamu ta jurumun na, ale min tun ka Izirayelimogow bla jurumun na. Yoramu ma o jurumun dabra.

Izirayelimogow ka Mohabukaw kere

⁴ Ayiwa, began caman tun be Mohabu masace Mesa fe. A tun be to ka sagaden waga keme (100 000) le di Izirayeli masace ma san o san a ta ninsongo sara ye, ani sagajigi waga keme (100 000), ani o siw bee. ⁵ Nka Akabu nana sa minke, Mohabu masace murutira Izirayeli masace kama. ⁶ Masace Yoramu k'a ye ten minke, a bora Samari, ka na Izirayeli ta kerekedenw bee jate. ⁷ A ka cira bla ka taga a fo Zuda masace Yosafati ye ko: «Mohabukaw ta masace murutira ne ma. Yala i tena taga ni ne ye ka taga Mohabukaw kere wa?» Yosafati k'a jaabi ko: «Ne be taga ni i ye; ne ni ele bee ye mogow kelen le ye, ne ta mogow ni i ta mogow bee ye kelen ye, ne ta sow fana ye ele ta le ye.» ⁸ Yosafati ko: «An bena taga sira juman le fe?» Yoramu ko: «An be taga Edomu kongokolon sira fe.»

⁹ Izirayeli masace ni Zuda masace ni Edomu masace tagara. O ka tere wolonfla ke tagama ra. Ka o to sira ra, ji nana ban o fe; ji desera mogow

ra, began minw tun be o ko, ji desera olugu fana ra. ¹⁰ Izirayeli masace ko o le ra ko: «E, o tuma Matigi Ala ka an masace saba bee wele ka na an don Mohabukaw boro le ke!» ¹¹ Yosafati ko: «Yala Matigi Ala ta cira do te yan min be se ka Matigi Ala jininka an ye wa?» Izirayeli masace ta jamana pamogo do ko: «Safati dence Iiyasu* be yan, min tun be to ka ji ke Iiya† boro kan.»

¹² Yosafati ko: «Ale koni be Matigi Ala ta kuma yere le fo.» Izirayeli masace, ani Yosafati, ani Edomu masace tagara Iiyasu fe. ¹³ Iiyasu ko Izirayeli masace ma ko: «Mun le be ele ni ne ce? Taga i face ta ciraw ni i bamuso ta ciraw fe.» Izirayeli masace ko Iiyasu ma ko: «On-on! Matigi Ala le ka an masace saba wele ka na an don Mohabukaw boro.» ¹⁴ Iiyasu ko: «Ne be kari Fangatigi Ala panaman togo ra, ne be baara ke min ye, ko ni a tun ma ke Zuda masace Yosafati koson, ne tun tena ele fle, ne tun tena i jate yere.» ¹⁵ Iiyasu ko tuun ko: «Aw ye na ni gonifobaga do ye yan.» Gonifobaga nana, ka na ke a ta goni fo ye minke, Matigi Ala ta baraka donna Iiyasu ra. ¹⁶ Iiyasu ko: «Matigi Ala ko, ko aw ye dinga caman sogi nin kodinga jalan konu. ¹⁷ Sabu Matigi Ala b'a fo aw ye ko aw tena fono mankan men, aw tena sanji ye, nka nin kodinga bena fa ji ra. Aw ni aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw, ani aw ta began tow bee bena ji soru ka min. ¹⁸ Nka Matigi Ala belen tena dan o doron ma. A bena Mohabukaw fana don aw boro. ¹⁹ O ta dugu barakamanw, ani o ta dugubaw, aw bena

* **3:11** 3.11 Iiyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize. † **3:11** 3.11 Iiya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

o bee cici, ka o ta yirijumanw bee tigetige ka ben, ka o ta bununw bee gberen, ka kabakuruw bon o ta senekeyorjumanw bee ra, ka o cen.»

²⁰ O dugusagbe sogomada fe, sarakabowagati ra, ji woyora ka bo Edomu jamana fan na, fo ka na jamana bee fa ji ra.

²¹ Ayiwa, Mohabukaw k'a men minke ko masace dow be nana olugu kere, o ta ce o ce si tun sera keretaga ma, o ka o bee wele, hali minw si tun temena keretaga ma, o ka olugu bee wele. O tagara lo o ta jamana dan na.

²² Mohabukaw nana wuri sogomada jona fe ka tere manamanato ye ji kan minke, a kera o na na ko o bee ye jori le ye, sabu ji na tun wulenna o na na. ²³ O ko: «E, jori lo! I b'a soro ko nin masacew ka jogon kere, ka jogon faga yi le. Ayiwa, Mohabukaw, an ye bori ka taga o ta fenw ce!»

²⁴ O borira ka taga Izirayelimogow sigiyoro ra, nka Izirayelimogow wurira o kama, ka o kere, fo Mohabukaw borira. Izirayelimogow ka o gben, ka taga don o ta jamana ra ka o faga. ²⁵ O ka o ta duguw ci; Izirayelimogow bee ka kabakuru kelen kelen firi o ta senekeyorjumanw na ka yoro bee ke kabakuruw ye. O ka o ta bununw bee gberen, ka o ta yirijuman bee tigetige. Kiri Hareseti dugu kelen le tora ni a ma ci; nka Izirayelimogo dow nana ni o ta tafuraw ye ka na o dugu lamini, ka ben a kan.

²⁶ Mohabukaw ta masace nana a ye ko kere be temena olugu baraka kan minke, a ka ce murutigi keme wolonfla fara a yere kan, ko o be jama cetige ka taga Edomu masace ko, nka o ma

se. ²⁷ A k'a ye ten minke, a dence fɔɔ min tun ka kan ka sigi a nɔ ra masaya ra, a ka o mina, ka o ke saraka ye dugu kogo kan. Izirayelimogow ka o ye minke, o jusu kasira. O bɔra Mohabukaw ta masace kɔrɔ ka taga o ta jamana ra.

4

Iiyasu ka muso fagantan dɔ demɛ

¹ Lon dɔ, cira minw tun be ciraw ta jenkuru ra, olugu kelen ta muso nana Iiyasu fe, ka na kasi Iiyasu kɔrɔ, k'a fɔ a ye ko: «Ne ta ce min tun ye i ta baarden ye, ale sara; ele fana k'a lon ko Matigi Ala nasiranbaga tun lo. Nka ce min ta juru be an na, ale nana ko a bɛna ne dence fla bee ta ka taga o ke a ta jɔnw ye.» ² Iiyasu ko muso ma ko: «Ne be se ka mun le ke i ye sa! Fen min be i fe so kɔnɔ, o fɔ ne ye.» Muso ko: «Foyi le te i ta jɔnmuso fe ni turu fitini te turubaranin dɔ kɔnɔ.»

³ Iiyasu ko a ma ko: «Taga minan lakolon dɔw singa i siginogonw bee fe. I ye a ke minan caman ye de! ⁴ O kɔ, i ye taga don i ta bon kɔnɔ, ka da tugu i ni i ta denw da ra, ka i ta turu yelema o minanw bee kɔnɔ. Ni minw fara, i ye olugu bla kefe fe.»

⁵ Iiyasu ka min fɔ, muso tagara a ke ten. A tagara don so kɔnɔ, ka da tugu ale ni a denw da ra. Denw ka ke minanw di ye a ma, a ka ke turu yelema ye o kɔnɔ. ⁶ Minanw bee nana fa tuma min na, a ko a dence dɔ ma ko: «Na ni minan were ye!» Den k'a jaabi ko: «Minan were te yi tuun!» O fɔra minke, turu lora. ⁷ Muso bɔra ka taga o fɔ Ala ta cira ye. Ala ta cira ko: «Taga turu

fiyeere sisan, ka i ta juruw sara ni o wari ye. Ni min ka to o kɔ fɛ, i ye o kɛ i ni i denw ta baro ye.»

Sunamukamuso ta ko

⁸ Lon dɔ, Iliyasu tun bɛ tɛmɛna Sunɛmu dugu kɔnɔ. O y'a sɔrɔ muso naforotigi dɔ tun bɛ o dugu kɔnɔ; ale ka Iliyasu daari ko a ye lɔ ka domuni kɛ o ta so. K'a ta o wagati ra, tuma o tuma ni Iliyasu tun bɛ tɛmɛ o dugu ra, a tun bɛ lɔ o muso ta so ka domuni kɛ.

⁹ Lon dɔ, muso k'a fɔ a cɛ ye ko: «Ne k'a lon ko nin cɛ min bɛ to ka tɛmɛ an fɛ tuma bɛɛ, ko Ala ta mɔgɔ saninman lo. ¹⁰ A to an ye bon fitini dɔ lɔ a ye sankaso kunna, ka lanan ni tabali ni siginan ni lanpan dɔ bla yi; ni o kɛra, ni a ka na an fɛ tuma o tuma, a bɛ se ka si o yɔrɔ ra.»

¹¹ Ayiwa, lon dɔ Iliyasu nana don o dugu kɔnɔ minkɛ, a tagara don o sankaso bon kɔnɔ ka si yi.

¹² Iliyasu k'a fɔ a ta baaraden kanbelen ye, min ye Gehazi ye, ko a ye taga Sunamukamuso wele ka na. Gehazi tagara a wele; a nana Iliyasu fɛ.

¹³ Iliyasu k'a fɔ Gehazi ye ko: «A fɔ nin muso ye ko ale ka nin kɔɓumanw bɛɛ kɛ an ye; an bɛ se ka mun le kɛ ale ye sisan? Yala a b'a fɛ an ye a ko fɔ masace ye wa, walama kerekejama kuntigi ye?» Muso k'a jaabi ko: «Ne siginin bɛ hera ra ne ta mɔgɔw cɛ ra ka ban.»

¹⁴ Iliyasu k'a fɔ Gehazi ye tuun ko: «O tuma an bɛ se ka mun le kɛ a ye sa?» Gehazi ko: «Den kɔni t'a fɛ, a cɛ fana kɔrɔra ka ban.» ¹⁵ Iliyasu ko Gehazi ma ko: «A wele ka na tuun!» Gehazi k'a wele; a nana ka na lɔ da ra. ¹⁶ Iliyasu ko a ma ko: «San were jɔgontumasi, i bɛna dence

sorɔ!» Muso ko: «E, ɔn-ɔn, ne matigice Ala ta cira, i kana i ta jonmuso nege sa!»

¹⁷ Nka muso nana kɔnɔ ta o sanyelema ra, o wagati kelen na. A ka dence sorɔ, i n'a fɔ Iiyasu tun k'a fɔ a ye cogo min na.

Iiyasu ka Sunamukamusu dence su lakunu

¹⁸ Ayiwa, den nana kɔroya. Lon dɔ, a bɔra ka taga a face kɔ simantigeyɔrɔ ra. ¹⁹ Den nana a fɔ a face ye ko: «Ne kun, ne kun!» A face k'a fɔ baaraden dɔ ye ko a ye taga ni a ye a bamuso fe. ²⁰ Baaraden ka den ta ka taga ni a ye a bamuso fe; a siginin tora a bamuso sen kan fɔ ka taga tere se kuncɛ. O kɔ, a sara. ²¹ Muso yelenna ni den ye sankaso kunna, ka taga a la Ala ta cira ta lanan kan, ka da tugu a da ra ka bɔ.

²² A k'a fɔ a ta ce ye ko: «Sabari i ye baaraden kanbelen dɔ bla ka na ni falimusu kelen ye yan. Ne b'a fe ka teliya ka taga Ala ta cira fe ka na.» ²³ A ce ko a ma ko: «Mun na i be taga a fe bi? Karokura janagbe te, Nenekirilon* fana te.» Muso ko: «Foyi te yi.» ²⁴ A ko baaraden ye falimusu laben. A sigira fali kan, k'a fɔ baaraden ye ko: «Bla fali ja, an ye taga. Ni ne m'a fɔ i ye ko i ye lo, i kana lo ni ne ye sira ra.»

²⁵ Muso tagara Ala ta cira fe Karimeli kuru kan. Ala ta cira k'a nato ye fɔ yorojan. A k'a fɔ a ta baaraden kanbelen Gehazi ye ko: «Sunamukamusu ye nin ye! ²⁶ Bori, i ye taga a kunben, i ye a jininka ni a ka kene, ni a ce ni a dence ka kene.» Gehazi tagara muso jininka; muso ko: «O bee ka kene.» ²⁷ Muso tagara se Ala ta cira kɔrɔ Karimeli kuru kan minke, a birira

ka Ala ta cira senw mina. Gehazi ko a b'a mina ka bo yi. Nka Ala ta cira ko: «A to yi, sabu a nin tooronin lo; nka Matigi Ala ka o ko dogo ne ma, a ma ne lasomi.» ²⁸ Muso ko Iliyasu ma ko: «Yala ne tun k'a fo ne matigice ye ko ne be den fe wa? Ne tun m'a fo i ye ko i kana ne nege wa?»

²⁹ Iliyasu ko Gehazi ma ko: «I yere cesiri, i ye ne ta bere ta i boro ka taga. Ni i ka ben ni mogo ye, i kana a fo; ni mogo ka i fo, i kana a lamina fana. I be taga ne ta bere bla cenin pada kan.»

³⁰ Nka cenin bamuso ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togo ra, ko can ra, ne koni tena seko ka taga ni i te ni ne ye.» Iliyasu wurira o le ra ka gban muso ko. ³¹ O y'a soro Gehazi tun blara o na ka ban. A tagara bere bla den pada kan; nka mankan ma bo, foyi ma ke. A sekora o le ra ka na Iliyasu kunben, k'a fo a ye ko: «Cenin ma kunu de!»

³² Iliyasu tagara se so konon minke, a ka cenin lanin ye a ta lanan kan, a sara. ³³ A ka da tugu o fla da ra, ka Matigi Ala daari. ³⁴ A yelenna ka la den kan, k'a da don den da ra, k'a padenw la den padenw kan, k'a borow la den borow kan. A lanin tora den kunna minke, den fari ka ke gban ye. ³⁵ O ko, a wurira ka yaalayaala bon konon, ka seko ka taga yelen ka la den kan tuun. Den tisora sinaga wolonfla, k'a na ye. ³⁶ Iliyasu ka Gehazi wele k'a fo a ye ko a ye Sunamukamuso wele ka na. Gehazi k'a wele; a nana Iliyasu fe. Iliyasu k'a fo a ye ko: «I den ta!» ³⁷ Muso k'a yere firi Iliyasu sen koron, k'a kinbiri gban dugu ma a koron, ka soro ka wuri ka den ta ka bo.

Iliyasu ka domuni saninya

³⁸ O kɔ, Iliyasu sekɔra ka na Giligali. O y'a sɔrɔ kɔngɔba tun benna jamana kan. Ciraw ta jɛnkuru karamɔgɔdenw tun lajɛnnin bɛ Iliyasu kɔrɔ. Iliyasu k'a fɔ a ta baaraden kanbelen ye ko: «Nɛgɛdagaba sigi ta ra, i ye domuni dɔ tobi cira karamɔgɔdenw ye.» ³⁹ O ra, kelen bɔra ka taga kongo kɔnɔ, ka taga nanflaburu dɔw jini. A ka yiriden dɔw sɔrɔ yiri woyota dɔ ra; a ka o tige caman k'a ta derege fa. A sera so kɔnɔ minke, o ka o tigetige k'a ke daga kɔnɔ, k'a sɔrɔ mɔgɔ si tun m'a lɔn yiri suguya min lo. ⁴⁰ O nana domuni bɔ k'a di mɔgɔw ma. Nka o k'a nene minke dɔrɔn, o ka kule ci ko: «E, Ala ta ciraden, nin bɛ mɔgɔ faga!» O ma se k'a domu.

⁴¹ Iliyasu ko: «Aw ye na ni mugu dɔ ye yan.» O nana ni mugu ye. A ka mugu dɔ ke daga kɔnɔ, k'a fɔ o ye ko o ye domuni di mɔgɔw ma o ye a domu. Kabini o kera, domuni ma kojugu ke mɔgɔ si ra tuun.

Iliyasu ka domuni di mɔgɔ kɛmɛ ma

⁴² Lon dɔ, cɛ dɔ bɔra Baali Salisa dugu kɔnɔ, ka na ni a ta foro siman fɔlɔ ye ka na o di Ala ta cira ma: burukun mugan, ani simankura; a tun ka o fɛnw ke a ta bɔrɔ le kɔnɔ ka na ni a ye. Iliyasu k'a fɔ a ta baaraden ye ko: «Nin mina k'a di mɔgɔw ma, o ye a domu.» ⁴³ A ta baaraden k'a jaabi ko: «Ne bɛ se ka nin buru taran mɔgɔ kɛmɛ ra cogo di?» Iliyasu ko: «A di o ma, o ye a domu, sabu Matigi Ala ko, ko o bɛna a domu fɔ k'a tɔ to.» ⁴⁴ A ka buru di o ma. O ka domuni

ke fo k'a to to, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

5

Iliyasu ka Naaman ta bana keneya

¹ Siri masace ta kerekejama kuntigi togo tun ye ko Naaman. A matigice min ye masace ye, o tun b'a jate, ani k'a bonya kosebe; sabu Matigi Ala tun ka Sirikaw bosi Naaman le sababu ra. Kerekecfari tun lo, nka farirabana do tun b'a ra.

² Wagati do ra, benkannikebaga dow tun bora Siri jamana ra ka taga ben Izirayeli jamana yoro do kan, ka sungurunin do mina ka na ni o ye. O sungurunin nana to baaradenya ra Naaman ta muso fe.

³ Lon do, o sungurunin k'a fo a matigimuso ye ko: «E, ni ne matigice tun be se ka taga Ala ta cira fe Samari dugu kono, a tun bena a ta farirabana keneya.»

⁴ Naaman tagara o kuma fo a matigice ye, ko sungurunin min bora Izirayeli jamana ra, ko o ka min fo, o le ye nin ye. ⁵ Siri masace ko Naaman ma ko: «Ayiwa, wuri ka taga Samari. Ne bena sebe do ci Izirayeli masace ma.»

Naaman ka warigbe kilo keme saba ni binaani ta, ani sanin kilo biwolonfla, ani deregebakura tan. ⁶ A tagara ni sebe do ye ka taga o di Izirayeli masace ma. A tun k'a fo o sebe kono, ko: «Ne be nin sebe di ne ta kerekejama kuntigi Naaman ma ka taga a di i ma, janko i ye a ta farirabana keneya.»

⁷ Izirayeli masace ka sebe karan minke, a k'a ta faniw mina ka o faran* ; a ko: «O tuma ne le ye Ala ye, ko ne be mogɔ faga, ka sɔɔ k'a nin don a ra tuun wa, fo a be na a fo ne ye ko ne ye mogɔ do keneya, k'a ta farirabana ban? Aw yere na b'a ra ko a be keresababu le pinina ne fe tan.»

⁸ Ala ta cira min ye Iiyasu† ye, o kuma tagara se ale ma minke, ko Izirayeli masace k'a ta faniw faran, a ka cira bla masace ma, k'a fo a ye ko: «Mun na i ka i ta faniw faran? Aw ye o ce bla ka na ne fe yan; a bena a lon ko Ala ta cira do be Izirayeli jamana ra.»

⁹ Naaman nana ni a ta sow ni a ta sowotoro ye ka na lo Iiyasu ta bon da ra. ¹⁰ Iiyasu ka mogɔ do ci ka taga a fo a ye ko a ye taga ko Zuriden ko ra fo sinaga wolonfla, ko a fari bena saninya, a be keneya. ¹¹ O kuma fora Naaman ye minke, Naaman dimina ka sira ta ko a be seko ka taga a ta jamana ra; a ko: «Ne tun b'a miirira ko ale yere le bena bo ka na ne fe, k'a Matigi Ala togo fo ne kan, k'a boro lala ne fari yorow kan, ka farirabana keneya. ¹² O tuma Damasi ta kow, minw ye Amana ko ni Paripari ko ye, olugu man fisa ni Izirayeli jamana kow be lajennin ye wa? Yala ne tun te se ka ko o ko do ra ka keneya wa?»

A k'a ko don ka ke taga ye, a dimininba. ¹³ A ta baaradenw gbarara a ra ka kuma a fe. O ko: «Baba, ni cira tun ka kogbelen do le jini i fe, i tun tena o ke wa? Ni a nana a fo i ye ko i ye taga i yere ko doron le, janko i ye saninya, o tuma i ka

---

* **5:7** 5.7 A ka o ke k'a yira ko a dimina le. † **5:8** 5.8 Iiyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

kan ka o ke!» ¹⁴ Naaman sekora o le ra, ka taga ko Zuriden ko ra fo sipaga wolonfla, i n'a fo Ala ta cira tun k'a fo cogo min na. A fari nugura k'a ke i ko denfitini fari. A fari saninyara.

¹⁵ Naaman ni a komogow bee sekora ka taga Ala ta cira fe. A tagara se minke, a lora Ala ta cira na fe, k'a fo ko: «Sisan ne k'a lon ko Ala were te dunupa yoro si ra tuun, ni Izirayeli ta Ala te. Ayiwa, sisan i ta jonce be nin bonya min di i ma, sabari ka o mina.»

¹⁶ Iliyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman togoro ra, ne be baara ke min ye, ko ne tena foyi mina.» Naaman k'a daari cogo bee ra, nka a ma son. ¹⁷ Naaman ko: «Ni i tena son foyi ma, o tuma a to o ye i ta jamana dugukolo buguri do di ne ma, min be sofali fla ta doni bo; sabu i ta jonce t'a fe ka saraka jenita* walama ninsondiya saraka* bo ala were ye tuun ni Matigi Ala te.

¹⁸ «Nka Matigi Ala ye yafa i ta jonce ma fen kelen min na, o ye nin ye: ni ne matigice masace ka don a ta ala Rimon ta batoso konko tuma o tuma ko a b'a kinbiri gban, a be digi ne boro le kan; o ra ne fana be ne kinbiri gban Rimon ta batoso konko. Ni ne nana taga ne kinbiri gban Rimon ta batoso konko, Matigi Ala ye yafa i ta jonce ma o ra.» ¹⁹ Iliyasu ko a ma ko: «Taga hera ra!»

Gehazi ta janfa

---

‡ **5:17** 5.17 O wagati mogow tun b'a miiri ko i te se ka jamana do ta ala bato, ni a sarakaboyoro ma lalaga ni o jamana yere bogo ye. O koson Naaman ka nin ko ke.

Naaman bora Iiyasu koro, ka taga ka janfa doonin minke, ²⁰ Ala ta cira Iiyasu ta baaraden min ye Gehazi ye, ale k'a fo a yere kono ko: «A fe, nin Sirikace Naaman nana ni fen minw ye, ne matigice ka o bee to a boro, a ma son ka foyi si mina a boro. Ne be kari Matigi Ala togo ra, ko ne bena bori ce nin ko ka taga fen do mina a fe!» ²¹ Gehazi ka sira mina ka gban Naaman ko. Naaman nana a borito ye ka na ale ko minke, a jigira ka bo a ta sowotoko kono, ka taga a kunben; a ko a ma ko: «Hera le be yi wa?» ²² Gehazi ko: «Hera le be yi. Ne matigice le ka ne ci ko ne ye na a fo i ye ko cira karamogoden kanbelen fla bora Efirayimu kuruyorow ra ka na ale fe; ko i ye warigbe kilo bisaba ni looru, ani deregebakura fla di.» ²³ Naaman ko: «Sabari, i ye warigbe kilo biwolonfla mina.» A k'a daari k'a gbeleya ko a ye son ka o mina; Naaman yere ka warigbe kilo biwolonfla don boro fla kono ka o di a ma, ka deregebakura fla fana di a ta baaraden kanbelen fla ma, olugu ka o fenw mina ka bla Gehazi ja ka taga.

²⁴ Gehazi tagara se kongori koro minke, a ka o fenw mina baaradenw boro, ka taga o bla bon kono. O ko, a ka baaradenw laseko; olugu tagara. ²⁵ Sisan, ale yere tagara a matigice Iiyasu fe. Iiyasu k'a jininka ko: «Gehazi, ele tun tagara min le?» ²⁶ Gehazi ko: «I ta jonce tun ma taga yoro si!» Iiyasu ko: «Tuma min na ce jigira ka bo a ta sowotoko kono ka na i kunben, o tuma i ko ne nin tun te ele yera wa? O tuma warininituma le sera sisan ke, ani faniw, ani oliviyesunw, ani rezenforow, ani sagaw, ani misiw, ani joncew,

ani jɔnmusow? ²⁷ Ayiwa, Naaman ta farirabana bena yeɓema ele ni i ta durujaw fe wagati bee.»

Gehazi bɔra Iiyasu kɔrɔ; o yɔrɔnin bee, farirabana k'a mina, k'a fari bee mina k'a gbe pepepe.

6

Iiyasu ka jendeden labɔ ji jukɔrɔ

¹ Lon dɔ, ciraw ta karamɔgɔdenw k'a fɔ Iiyasu* ye ko: «A fe, an be yɔrɔ min na yan ni i ye, o yɔrɔ ka dɔgɔ an ma sisan. ² A to an ye taga fɔ Zuriden kɔ da ra, an bee be taga yiri kelen kelen tige, ka yɔrɔ dɔ lɔ ka to o yɔrɔ ra.»

³ Iiyasu ka o jaabi ko: «Aw ye taga.» Nka, o ra kelen k'a fɔ Iiyasu ye ko: «Sabari ka na ni i ta jɔnw ye.» A ka o jaabi ko: «Ne bena taga ni aw ye.» ⁴ A tagara ni o ye. O tagara se Zuriden kɔda ra minke, o ka ke yiriw tige ye. ⁵ Ka kelen to yiritige ra, ale ta jendeden bɔra ka ben ji ra. A kulera ko: «E, an karamɔgɔ, ne tun k'a singa dɔ le fe.» ⁶ Ala ta cira k'a jininka ko: «A benna min le?» A k'a yɔrɔ yira a ra. Iiyasu ka yirikunkurun dɔ tige ka o firi a nɔ ra; jendeden fogonna ji kunna. ⁷ A ko a ma ko a ye a ta. Ce k'a boro foni k'a ta.

Sirikaw ko o be Iiyasu mina

⁸ O wagati ra, Sirikaw ta masace tun be kere ra ni Izirayelimɔgɔw ye. Sirikaw ta masace kumana ni a ta jamana jamɔgɔw ye, k'a fɔ o ye ko: «An ta kerekejama bena sigi nin yɔrɔ le ra.» ⁹ O yɔrɔnin bee, Ala ta cira ka mɔgɔ ci ka taga a fɔ Izirayeli

* **6:1** 6.1 Iiyasu: Dɔw b'a fɔ a ma ko Elize.

masace ye ko: «Aw kana teme nin yoro tisina ra, sabu Sirikaw bena taga yi le.» ¹⁰ Izirayeli masace ka mogow dow ci, ko Ala ta cira ka yoro min ko fo o ye, ko dow ye taga dogo ka lo ka o yoro fle.

Ala ta cira ka Izirayeli masace lasomi ten, sinaga kelen te, sinaga fla te. ¹¹ A ko nana Siri masace kononofiri. A k'a ta kererejama kuntigiw wele ka o jininka ko: «Anw ce ra min tigi be ni Izirayeli masace ye, aw te o fo ne ye wa?» ¹² A ta kererejama kuntigiw ra kelen k'a jaabi ko: «Ne matigice masace, an si te ni a ye! Ala ta cira Ilyasu min be Izirayeli jamana ra de, ale le be to ka hali i ta bonkonokumaw bee fo Izirayeli masace ye.» ¹³ Siri masace ko: «Aw ye taga a fle, a be yoro min na; ne bena mogow ci ka taga a mina.» O mogow tagara, ka seko ka na a fo masace ye ko Ilyasu be Dotan dugu konon. ¹⁴ A ka kerekeden caman ci ka taga ni sow ni sowotorow ye. Olugu tagara se dugu kere fe su fe; o ka dugu lamini. ¹⁵ Ala ta cira ta baaraden nana wuri sogomada jona fe ka bo kene ma. A barara ka kerekeden caman ye, o ka dugu lamini ni o ta sow ni o ta sowotorow ye. Baaraden kanbelen tagara a fo Ala ta cira ye ko: «E, ne matigice, an bena nin ko ke di?» ¹⁶ Ilyasu k'a jaabi ko: «I kana siran, sabu an ta mogow ka ca ni olugu ta mogow ye.» ¹⁷ A ka Ala daari k'a fo ko: «Matigi Ala, sabari, i ye a na yele, janko a ye yeri ke.» Matigi Ala ka baaraden kanbelen na yele. A ka sow ni sowotoro tasumamanw ye kuru fan bee ra, o ka Ilyasu lamini.

¹⁸ Sirikaw nana ke na ye Ilyasu ko. Ilyasu ka

Matigi Ala daari ko: «Matigi Ala, sabari ka nin kerekajama beɛ na fiyen.» Matigi Ala ka o beɛ na fiyen ka kana ni Iiyasu ta kuma ye. ¹⁹ Iiyasu k'a fo o ye ko: «Sira te yan ye. Aw be dugu min yorɔɔninina, o te nin ye. Aw be ce min yorɔɔninina, aw ye na ne be taga ni aw ye o fe.» Iiyasu tagara ni o ye fo Samari dugu kɔɔ. ²⁰ O tagara don Samari minke, Iiyasu ko: «Matigi Ala, nin moɔɔw na yeɛ, janko o ye yeri ke.» Matigi Ala fana ka o na yeɛ, o k'a ye ko olugu be Samari dugu cemance le ra. ²¹ Izirayeli masace ka o ye minke, ale ko Iiyasu ma ko: «Baba, an ye o faga wa?» ²² Iiyasu k'a jaabi ko: «Aw kana o faga de! Ni i ka taga kere ra ni i ta kerekemuru ye, walama ni i ta kalan ye, ni i sera ka moɔɔ minw panaman mina ka na ni o ye, yala i be olugu faga le wa? Domuni ni ji le di o ma, o ye domuni ke, ka min; o ko, o ye seko ka taga o matigice fe.» ²³ Izirayeli masace ka domuniba di o ma; o ka o domu, ka min. O ko, a ka o labla; o tagara o matigice fe. K'a ta o wagati ra, Sirikaw ta kerekedenw ma to ka na Izirayeli jamana ra tuun.

Kɔngɔ benna Samari dugu kan

²⁴ Wagati do were ra tuun, Siri masace min ye Beni Hadadi ye, ale k'a ta kerekajama beɛ lajen ka taga Samari dugu lamini. ²⁵ Sirikaw ka Samari dugu lamini ka meen; o kera sababu ye k'a to kɔngɔba benna Samari dugu kan, ka na a ke fo Samari dugu kɔɔ, fali kunkolo kelen dorɔn

songo nana ke fo warigbe kilo kelen; tunganibo† borotege ja kelen songo nana ke fo warigbe garamu bilooru ni looru ye.

26 Lon do, Izirayeli masace tun be tagamana dugu kogo kunna; muso do perenna, k'a fo a ye ko: «E, ne matigice masace, ne bosi!» 27 Masace k'a jaabi ko: «Ni Matigi Ala ma i bosi, ne be se ka i bosi ni mun ye? Yala simankise gbasinin le be ne fe wa, walama rezenji, ka o di i ma?»

28 Masace ko a ma tuun ko: «A kera di le?» Muso ko: «A fe, muso nin le k'a fo ne ye ko: <I dence di, an b'a domu bi; sini an bena ne ta domu.>

29 An ka ne dence tobi k'a domu. O dugusagbe, ne ko a ye a dence di an b'a domu minke, a k'a dence dogo.»

30 Masace ka o muso ta kuma men minke, a k'a ta derege mina k'a faranfaran‡. Masace nana ke teme ye dugu kogo kunna tuun minke, mogow k'a korosi k'a ye ko a tun ka borofani le don a yere ra, a ta masacefaniw jukoro.

31 Masace ko: «Ni Safati dence Iiyasu kunkolo tora a kan na bi koni, o tuma Ala ye kojugu suguya be ben ne kan.»

32 O wagati y'a soro Iiyasu tun siginin be a ta bon koni, cekorobaw siginin be a koru. Izirayeli masace k'a ta mogu do ci ka taga Iiyasu fe. Nka sani o ciraden ye se yi, Iiyasu tun k'a fo cekorobaw ye ko: «Aw y'a fe, ce mogofagabaga le ka mogu ci ka na ne kun tige. Aw ye aw yere

---

† 6:25 6.25 I b'a soru ko o tun be tunganibo le ke ka tobiri ke. Nka dow b'a miiri ko tunganibo ye nanfen do togo le ye yan. ‡ 6:30 6.30 A ka o ke k'a yira ko a jusu kasira kosebe.

kɔrɔsi, ni a ta ciraden ka se yan, aw ye da tugu a ja, k'a bari a kana don; ne be a matigice yere senkan menna a ko fe ka na.» ³³ K'a to o kuma ra ni o ye, masace nana§. Masace ko: «Nin kojuguw bee bora Matigi Ala yere le ra; ne be se ka ne jigi la Matigi Ala kan tuun cogo di?»

7

¹ Iliyasu* ko: «Aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn. Matigi Ala ko: <Sini nin wagati kelen na, mugu tentennin kilo tan, o songo bɛna ke warigbe garamu tan ni kelen dɔrɔn; simankise kilo mugaɗ, o songo fana bɛna ke warigbe garamu tan ni kelen dɔrɔn, Samari dugu donda ra yan.> » ² Kerekeden min tun ye masace blasirabaga ye, ale ka Ala ta cira jaabi ko: «Hali ni Matigi Ala ka wo dow le bo sankolo ra ka siman lajigi, nin ko be se ka ke wa?» Iliyasu k'a jaabi ko: «Ele ja koni bɛna a ye, nka i tena do domu a ra le.»

Sirikaw borira ka bo o sigiyoro ra

³ O wagati ra, ce naani tun be dugu donda ra, farirabana tun be minw na. Olugu k'a fo jigon ye ko: «O tuma anw bɛna to yan tan fo ka na sa wa? ⁴ Ni an ka don dugu kono, an bɛna taga sa le, sabu kongo be dugu kono yi. Ni an ka to yan fana, an bɛna sa. Ni a be ten, o tuma an ye taga an yere di Sirikaw ma kunkelen. Ni o ka an to yi, o lo; ni o fana ka an faga, a banna.»

---

§ 6:33 6.33 Kitabu dow kono a sebera ko: ciraden nana se.

* 7:1 7.1 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

⁵ O wurira terebenda fe ka taga Sirikaw ta kerεkejama sigiyoro ra. O tagara se Sirikaw sigiyoro koro minke, o k'a ye ko mogo si te yi.

⁶ Matigi le tun ka sowotorow mankan ni soborikan ni kerεkejamaba do mankan don Sirikaw toro ra o sigiyoro ra yi. O kera minke, Sirikaw k'a fo jagon ye ko: «A fe, Izirayeli masace ka Hetikaw ta masacew, ani Misirankaw ta masacew ni o ta kerεkejamaw le wele ka na an kama.» ⁷ Sirikaw wurira ka bori terebenda fe, ka o ta fenw bee to a cogo ra, o sigiyoro ra; o tagara ka o ta fanibonw ni o ta sow, ni o ta faliw bee to; o borira ka o yere bosi. ⁸ Ayiwa, farirabana tun be o ce minw na, olugu tagara se Sirikaw sigiyoro ra minke, o donna fanibon kelen kono; o ka domuni ke ka min, ka warigbe ni sanin ni fani dow ta ka taga o dogo. O sekora ka na don fanibon do were kono tuun, ka fen dow ta ka taga o fana dogo.

Sirikaw boriko fora Izirayeli masace ye

⁹ Ayiwa, o ce naani nana a fo jagon ye ko: «An be min kera tan, o man ji. Kibaropuman le be an fe bi, an ka kan ka min fo, nka an b'a kera an yere dama ta ye. Ni an jera nin ko kan, k'a to tan fo ka taga dugu gbe, Ala bena o hake bo an na. An ye taga nin ko lakari masace ta somogow ye.»

¹⁰ O tagara dugu donda korosibaga do wele, k'a fo ale ye ko: «An bora ka taga se Sirikaw sigiyoro ra, k'a ye ko mogo si te yi, mogo si kan te menna yi. Sow ni faliw doron le sirinin be yi; fanibonw be o cogo ra yi.» ¹¹ Dugu donda korosibagaw ka mogo do wele dugu kono, ko a ye taga o ko lase masace ni a ta sokonmogow ma. ¹² Masace ka

o kuma men minke, a wurira su fe k'a fo a ta jamana jamogow ye ko: «Sirikaw be min kera an na, ne bena o nafa aw ye. O k'a lon ko kongo benna an kan minke, o koson o bora o sigiyoro ra ka taga dogo kongo konon. O b'a fe an ye bo dugu konon le, olugu ye an mina, ka soron ka don dugu konon.»

¹³ Jamana jamogon don ka masace jaabi ko: «So minw belen tora an fe, an ye looru mina o sow ra, ka mogon don ci ni o ye ka taga fleri ke. Ni o tagara, o tena foyi cen an ye, sabu o ni Izirayelimogon ton be le ye kelen ye, ton te o si ra tuun. An ye o bla, o ye taga a fle k'a lon min be yi.»

¹⁴ O ka o sow bla sowotoro fla na fe; masace ka o mogon ci Sirikaw ta kerakejama sigiyoro ra, ko o ye taga a fle a be cogo min na. ¹⁵ O tagara, ka taga se fo Zuriden ba koron. O k'a ye ko sira be fanin be faniw na, ani Sirikaw korotokojugu tun ka fen minw firi o yere ko. Ciradenw sekora ka na o ko lakari masace ye.

¹⁶ A kera ten minke, jama girinna ka bo ka taga Sirikaw ta fenw ce. O wagati le ra, mugu tentennin kilo tan songo kera warigbe garamu tan ni kelen doron; simankise kilo mukan songo fana kera warigbe garamu tan ni kelen doron ye, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. ¹⁷ Kerakeden min tun ye masace blasirabaga ye, masace tun ka ale le bla ko a ye dugu donda korosi. Nka mogon girinton ka bo dugu donda fe, o ka ale don fo k'a faga dugu donda ra; tuma min na masace tun tagara Ala ta cira fe, Ala ta cira tun ka o kuma le fo.

18 O wagati le ra, Ala ta cira tun k'a fɔ ko: «Mugu tentennin kilo tan songɔ bɛna kɛ warigbɛ garamu tan ni kelen dɔrɔn ye; simankisɛ kilo mugan songɔ fana bɛna kɛ warigbɛ garamu tan ni kelen dɔrɔn ye, sini nin wagati kelen na, Samari dugu donda ra yan.» 19 Nka masacɛ blasirabaga tun ka Ala ta cira jaabi ko: «Hali ni Matigi Ala ka wo dɔw le bɔ sankolo ra ka siman lajigi, nin ko bɛ se ka kɛ wa?» Iliyasu tun k'a jaabi ko: «Ele na kɔni bɛna a ye, nka i tena dɔ domu a ra le.» 20 O le fana kɛra cɛ ra. Jama girintɔ k'a dɔn dugu donda ra, fɔ k'a faga.

8

Sunamukamuso ta ko

1 Ayiwa, Iliyasu* tun ka muso min dence su lakunu, a tun k'a fɔ o muso ye ko: «Wuri ka taga yɔrɔ wɛrɛ, i ni i ta somɔgɔw. Ni aw ka yɔrɔ min sɔrɔ, aw ye taga to yi, sabu Matigi Ala bɛna kongɔ ben jamana kan; kongɔ bɛna ben jamana kan ka se fɔ san wolonfla.» 2 Ala ta cira tun ka min fɔ, muso fana tun k'a kɛ ten. A ni a ta somɔgɔw tun tagara, ka taga sigi Filisikaw ta jamana ra fɔ san wolonfla.

3 O san wolonfla tɛmenin kɔ, muso sekɔra ka bɔ Filisikaw ta jamana ra ka na a yɛrɛ ta jamana ra. A tagara masacɛ fɛ, ka taga a daari ko a y'a to o ye ale ta so ni a ta foro sekɔ ale ma.

4 O y'a sɔrɔ masacɛ tun bɛ kumana ni Gehazi ye, min ye Ala ta cira ta baarden ye. Masacɛ tun k'a fɔ a ye ko: «Iliyasu ka koba minw kɛ, o

---

* **8:1** 8.1 Iliyasu: Dɔw b'a fɔ a ma ko Elize.

bɛɛ lakari ne ye!» ⁵ Ayiwa, Iliyasu tun ka su do lakunu cogo min na, Gehazi tun be o ko lakarira masace ye wagati min na, o wagati kelen yere ra Iliyasu tun ka o muso min dence su lakunu, o muso nana se masace fe, k'a daari ko a y'a to o ye ale ta so ni a ta foro seko a ma. Gehazi ko masace ma ko: «Ne matigice masace, muso yere ye nin ye; Iliyasu tun k'a dence min fana su lakunu, o ye nin ye.» ⁶ Masace ka muso jininka; muso fana k'a bee pafɔ a ye. Masace k'a ta baaraden do bla ni muso ye, ko fen o fen ye muso ta ye, ko a ye taga o bee seko a ma; ko tonɔ o tonɔ sorɔra muso ta foro ra kabini a tagalon, fo ka na se bi ma, ko o ye o bee seko a ma fana.

Hazaheli kera Siri masace ye

⁷ O ko, Iliyasu tagara Damasi. O wagati ra, Beni Hadadi, min ye Siri masace ye, ale tun man kene. O tagara a fo a ye ko: «Ala ta cira nana yan.»

⁸ Siri masace k'a fo Hazaheli ye ko: «Bonya do ta i boro, i ye taga Ala ta cira fe. I ye taga a fo a ye ko a ye Matigi Ala jininka ne ye, ko yala ne bena bo nin bana ra wa?»

⁹ Hazaheli tagara Iliyasu fe; a tun ka Damasi dugu fennumanw bee do ta, ko a be taga Iliyasu bonya ni o ye. A ka o fenw bee la jogome binaani ko ra. A tagara se minke, a lora Iliyasu na fe k'a fo a ye ko: «I dence Beni Hadadi, min ye Siri masace ye, ale le ka ne ci i fe ka na i jininka ni ale bena keneya ka bo a ta bana ra.» ¹⁰ Iliyasu k'a jaabi ko: «Taga a fo a ye ko: <Sigiya t'a ra, i bena keneya.> Nka can yere ra, Matigi Ala k'a yira ne ra ko a bena sa.» ¹¹ O ko, Ala ta cira

k'a na lo Hazaheli ra ka meen, fo ka na Hazaheli yere maroya. Ala ta cira kasira. ¹² Hazaheli k'a jininka ko: «Mun na ne matigice be kasira?» Ilyasu k'a jaabi ko: «Ne be kasira, sabu ele bena kojugu min ke Izirayelimogow ra, ne ka o lon. I bena tasuma don o ta dugu barakamanw ra. I bena o ta kanbelenw faga ni kerekemuru ye, ka denmisenninw bugo fo ka o joro, ka musokonomanw konon faran.» ¹³ Hazaheli ko: «I ta jonce ye mun le ye, ka n'a fo ko ne be nin kobaw jagon ke? Ne min te foyi ye, ni wuru gbansan te?» Ilyasu ko: «Matigi Ala k'a yira ne ra ko ele le bena ke Siri jamana masace ye.»

¹⁴ Hazaheli bora Ilyasu koru, ka taga a matigice fe. A matigice k'a jininka ko: «Ilyasu ka mun le fo?» A k'a jaabi ko: «A k'a fo ne ye ko sigiya t'a ra, i bena keneya.» ¹⁵ O dugusagbe, Hazaheli ka birifani do ta, ka o su ji ra, k'a biri masace na kan, k'a nenekiri fereke; masace sara. Hazaheli sigira masaya ra a no ra.

*Zuda masace Yoramu ta wagati
(Kibaroyaw flanan 21.2-20)*

¹⁶ Akabu dence Yoramu ta masaya san loorunan na Izirayeli mara kunna, ka Yosafati to masaya ra belen Zuda mara kunna, Yosafati dence Yoramu sigira masaya ra Zuda mara kunna. ¹⁷ Yoramu sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni fla; a ka san seegi le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ¹⁸ A ka Izirayeli masacew ta siraw le tagama, i n'a fo Akabu ta somogow tun k'a ke cogo min na, sabu a tun ka Akabu denmuso do le furu; a ka kojugu ke Matigi

Ala ja kɔrɔ. ¹⁹ Nka Matigi Ala ma sɔn ka Zuda mara halaki, a ta joncɛ Dawuda kosɔn, sabu a tun ka layiri ta Dawuda ye ko a bɛna a ta somɔgɔ dɔ to masaya ra wagati bɛɛ.

²⁰ Yoramu ta masaya wagati le ra, Edɔmukaw murutira, ka masacɛ dɔ sigi o yɛrɛ kunna, ko o tɛ to Zuda ta fanga kɔrɔ tuun. ²¹ Yoramu tagara ni a ta sowotorow bɛɛ ye Sayiri. Su fɛ a tagara ben Edɔmukaw kan, ka o kerɛ; nka Edɔmukaw nana Yoramu ni a ta sowotorotigiw lamini. A laban, Yoramu ta kerɛkejama bɛɛ borira ka taga so. ²² A kɛra ten, Edɔmukaw murutira, ka ban Zuda ta fanga ma fɔ bi. O wagati kelen na, Libina mɔgɔw fana murutira.

²³ Yoramu ta ko tɔw, a ka ko minw bɛɛ kɛ, o bɛɛ sɛbera Zuda masacew ta kibarow kitabu kɔnɔ. ²⁴ O kɔ, Yoramu sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don a bɛmacew suw kerɛ fɛ, a face Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Ahaziya sigira masaya ra a nɔ ra.

*Zuda masacɛ Ahaziya ta wagati
(Kibaroyaw flanan 22.1-6)*

²⁵ Akabu dence Yoramu ta masaya san tan ni flanan na Izirayeli mara kunna, Yoramu dence Ahaziya sigira masaya ra Zuda mara kunna. ²⁶ Ahaziya sigira masaya ra k'a si to san mugan ni fla. A ka san kelen le kɛ masaya ra; a signin tun bɛ Zeruzalɛmu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Atali; ale tun ye Izirayeli masacɛ Omiri denmuso dɔ ye. ²⁷ Ahaziya tun ka Akabu ta somɔgɔw ta sira le ta. A ka kojugu kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ; a k'a kɛ i n'a fɔ Akabu ta somɔgɔw tun k'a kɛ cogo min na, sabu

furu tun be a ta somogow ni Akabu ta somogow ce. ²⁸ Ale ni Akabu dence Yoramun tagara kere ra Siri masace Hazaheli kama, Ramoti, Galadi mara ra. Sirikaw ka Yoramun mandimi o kere ra. ²⁹ Ka Yoramun to kere ra ni Siri masace Hazaheli ye Ramoti, Sirikaw tun ka masace Yoramun mandimi a fari yoro minw na, Yoramun sekora ko a be taga o joriw flake Zizireli. Zuda masace Ahaziya, min tun ye Yoramun dence ye, ale tagara ko a be taga Akabu dence Yoramun fle Zizireli, a ta bana wagati ra.

9

Yehu sigira masaya ra

¹ Cira Iiyasu* ka cira karamogoden do wele k'a fo a ye ko: «Fani do don, ka i yere cesiri, ka turubara nin ta i boro ka taga Ramoti, Galadi mara ra. ² Ni i sera yi, i ye Yehu yoropini, min face ye Yosafati ye, ani a bemace ye Nimisi ye. I ye a wele ka bo a torgonw ce ra, ka taga ni a ye bon do konow aw danna. ³ I be turubara ta, ka turu ke a kun na, k'a fo ko Matigi Ala ko: «Ne be turu ke i kun na, ka i sigi masaya ra Izirayeli mara kunna.» O ko, i be da yele ka bori ka bo joona, i kana men yi.»

⁴ O cira kanbelen wurira ka taga Ramoti dugu konow, Galadi mara ra. ⁵ A tagara se yi minke, a k'a sorow ko kerekajama kuntigiw tun be rogonye do kera. A ko: «Kuntigi, kuma do be ne fe k'a fo i ye.» Yehu ko: «Kuntigi juman kelen ko lo an bee ra?» A ko: «Kuntigi, ele yere ko lo.» ⁶ Yehu

---

* **9:1** 9.1 Iiyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

wurira ka don ni a ye bon dɔ kɔnɔ. Kanbelen ka turu ke a kun na, k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne be turu ke i kun na, ka i ke Izirayeli masace ye, Matigi Ala ta mɔgɔw ta masace. ⁷ I bena i matigice Akabu ta somɔgɔw beɛ halaki; ni o kera, Yezabeli ka ne ta cira minw faga, ani a ka ne Matigi Ala ta baarden tɔ minw beɛ faga, ne bena o beɛ fagari hake bɔ a ra. ⁸ Akabu ta somɔgɔw beɛ bena halaki, ka Akabu ta so cedenw beɛ halaki Izirayeli jamana ra, jon fara hɔrɔn kan. ⁹ Ne ka min ke Nebati dence Yerobohamu ta so ra, ani Ahiya dence Bahesa ta so ra, ne bena o jɔgɔn le ke Akabu ta so ra. ¹⁰ Wuruw bena Yezabeli sogo domu Zizireli foro kɔnɔ. Hali mɔgɔ tena sɔrɔ k'a su don.> »

Ayiwa, karamɔgɔden kanbelen ka o kumaw fɔ minke, a ka da yeɛ ka bori ka taga.

¹¹ Yehu nana seko ka na a matigice ta kuntigi tɔw kɔrɔ minke, olugu k'a jininka ko: «Mun le be yi? Nin fatoce nin nana i fe kun juman le ra?» Yehu ka o jaabi ko: «Foyi! Aw yeɛ ka nin mɔgɔ suguyaw ta kumaw lon!» ¹² Nka o ko Yehu ma ko: «Faninya lo! A fɔ an ye.» Yehu ko: «Ayiwa, a ka min fɔ ne ye, o le ye nin ye; a ko Matigi Ala ko: <Ne be turu ke i kun na ka i ke Izirayeli masace ye.> »

¹³ Yehu ka o fɔ minke dɔrɔn, o beɛ teliyara ka o ta deregebaw bobɔ ka o lala Yehu sen kɔrɔ so donda senlayɔrɔ kan. O ko, o ka buru fiye, ka kule ci ko: «An ta masace Yehu!»

Yehu tagara Yoramun ni Ahaziya kama

¹⁴ Ayiwa, Yosafati dence Yehu, Nimisi maden, ale wurira Yoramun kama o cogo le ra.

O y'a soro Yoramun ni Izirayeli ta kerəkeden to w bεε tun be Ramoti dugu korosira Galadi mara ra, Sirikaw ta masace Hazaheli koson. ¹⁵ Nka masace Yoramun tun bora yi ka taga a yere flake Zizireli, sabu wagati min na o tun be kere ra ni Sirikaw ta masace Hazaheli ye, Sirikaw tun k'a mandimi.

Yehu k'a fo a tɔɔɔɔnw ye o le ra ko: «Ni aw b'a fe can ra ko ne le ye ke masace ye, o tuma aw kana a to mogo si ye bo dugu konɔ yan, ka taga nin ko lakari Zizireli.»

¹⁶ O ko, Yehu donna a ta sowotoro konɔ ka taga Zizireli, sabu Yoramun tun lanin be yi le; Zuda masace Ahaziya fana tun nana ka na Yoramun fle.

¹⁷ Ayiwa, kerəkeden min tun lonin be Zizireli dugu sankaso kunna ka yoro korosi, ale nana jama nato ye ni Yehu ye minke, a ko: «Ne ja be jama do ra.» Yoramun ko a ma ko: «Sotigi do ci ka taga o kunben, k'a pininka ni hera lo.» ¹⁸ O sotigi tagara Yehu kunben, k'a fo a ye ko: «Masace ko yala hera lo wa?» Yehu ko a ma ko: «Ele ta nafa juman le be nin hera ra sisan? Temε ka bla ne ko, an ye taga.»

Dugu korosibaga k'a fo masace ye ko: «Sotigi tagara se o ma, nka a ma seko ka na.» ¹⁹ Yoramun ko o ye sotigi wεε ci. Ale fana tagara se o ma k'a fo o ye ko: «Masace ko, ko yala hera lo wa?» Yehu ko ale fana ma ko: «Ele ta nafa juman le be nin hera ra sisan? Temε ka bla ne ko, an ye taga.»

²⁰ Dugu korosibaga k'a fo masace ye tuun ko: «A tagara se o ma, nka a ma seko ka na; o ta jama

ɲamogɔ fana be a ta sowotoro borira i ko Nimisi mamaden Yehu, sabu a be a borira i ko fato le.»

Yehu ka Yoram u faga

²¹ Yoram u ko: «Aw ye ne ta sowotoro laben.» O k'a ta sowotoro laben. Izirayeli masace Yoram u ni Zuda masace Ahaziya, olugu beɛ bora ni o ta sowotorow ye ka taga Yehu kunben. O tagara ben ni a ye Zizirelikace Naboti ta foro ra.

²² Yoram u ka Yehu ye minke dorɔn, a ko a ma ko: «Yehu, hera lo wa?» Yehu k'a jaabi ko: «Hera wa? Mun hera le be o ye? Ka ele bamuso to a ta josɔn ni a ta subagayakow ra i ko hera wa?»

²³ Yoram u k'a ta so nasin fan were fe ka bori. A ko Ahaziya ma ko: «Ahaziya, janfa lo!» ²⁴ Nka Yehu k'a ta kalan ke ka Yoram u bon a ko ra, a kamankun fla ce. Biɛ k'a sonkun sogɔ fo ka taga bo a disi ra. Yoram u benna a ta sowotoro konɔ yi.

²⁵ Yehu k'a fo a ta baarden Bidikari ye ko: «A su ta k'a firi Zizirelikace Naboti ta foro konɔ yi; sabu i hakiri b'a ra, ko wagati min ele ni ne tun be sowotoro konɔ a face Akabu ko fe, Matigi Ala tun ka nin danga kuma le fo a ma, ko:

²⁶ «Kunu ne ka Naboti ni a dencew jori ye, nka ne bena o jogɔn le ke ele fana ra nin foro kelen konɔ. Matigi Ala ko ten.» O koson a ta k'a firi foro konɔ, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.»

Yehu ka Ahaziya faga

(Kibaroyaw flanan 22.6-9)

²⁷ Zuda masace Ahaziya ka o ye minke, ale borira ka ke taga ye Beti Hagan sira fe. Yehu ni a ta mogow k'a gben. Yehu perenna, k'a fo a ta mogow ye ko: «Aw ye ale fana bon ni biɛ

ye k'a faga a ta sowotoro kɔnɔ yi!» O k'a bon. Sira min be yelen ka taga Guri, o tun be tagara o sira le fe, Ibilehamu dugu kɔrɔ. Ahaziya borira ka taga Megido, ka taga sa yi. ²⁸ A ta baardenw k'a ta k'a don sowotoro dɔ kɔnɔ, ka taga ni a ye Zeruzalemu. O tagara a su don a ta kaburu kɔnɔ, ka taga fara a bemaw kan, Dawuda ta masabonba kɔnɔ. ²⁹ Ahaziya tun kera Zuda mara masace ye Akabu dence Yoram ta masaya san tan ni kelennan le ra.

Yehu ka Yezabeli faga

³⁰ Ayiwa, o kɔ, Yehu tagara don Zizireli dugu kɔnɔ. Yezabeli ka o men minke, a ka kale la a na ra, k'a kunsigi laben ka na, ka lo a ta sankaso finetiri ra, a be fleri kera sa. ³¹ Yehu tun be donna dugu donda* fe minke dɔrɔn, Yezabeli perenna k'a fo a ye ko: «I be nana hera le ra wa, ele Zimiri†, min kera a matigice fagabaga ye?»

³² Yehu k'a kun kɔrɔta, ka finetiri fle, k'a fo ko: «Jontigiw le be san fe yi, minw be ni ne ye? Jon?» Lu baarden fla, walama saba jɔgɔn jengera ka Yehu fle dugu ma. ³³ Yehu k'a fo olugu ye ko: «Aw ye a jɔni ka ben dugu ma yan.» O ka Yezabeli jɔni k'a ben dugu ma, fo k'a jori seriseri kogo kan, ani sow kan. Yehu ka sow bori ka yelen a kan, k'a dɔndɔn.

³⁴ O kɔ, Yehu donna dugu kɔnɔ, ka taga domuni ke, ka min. A ko a ta mɔgɔw ma ko: «Aw ye taga aw janto nin muso danganin su ra, k'a sutara,

---

† **9:31** 9.31 Yezabeli ka Yehu tɔgɔ la yan ko Zimiri, sabu folofolo o Zimiri tɔgɔ le tun ka Izirayeli masace Ela faga, ani Bahesa ta gbamɔgɔw bee (Masacew folo 16.8-20).

sabu masaceɗen lo.» ³⁵ Mɔgɔw tagara ko o be taga a sutara, nka o ma taga foyi sorɔ a ra ni a kunkolo kolow te, ani a senw, ani a borow. ³⁶ O sekɔra ka taga o fo Yehu ye. Yehu ko: «Matigi Ala tun ka o kuma le don a ta baaraden Iliya Tisibekace da ra, ko: <Wuruw le bena Yezabeli sogo domu Zizireli kongo kɔnɔ, ³⁷ ko Yezabeli su to bena ke nɔgo le ye dugukolo kan, Zizireli kongo kɔnɔ, k'a ke fo mɔgo tena se k'a fo tuun ko: Yezabeli su ye.> »

10

Yehu ka Akabu ta somɔgɔw faga

¹ Akabu ta somɔgo ceden biwolonfla tun be Samari. Yehu ka sebe dow ke, ka o ci ka taga Samari, ka taga do di Zizireli dugutigiw ma, ka do di a cekɔrobaw ma, ka do di Akabu ta somɔgo cedenw lamɔbagaw ma. A tun k'a fo o sebew kɔnɔ ko: ² «Ayiwa, i n'a fo aw matigice masace dencew be ni aw ye ka ban, sowotorow ni sow fana be aw fe, aw ta dugu laminina ni kogow ye, kerəkeminanw be aw fe, o ra, ni nin sebe tagara se aw ma, ³ aw matigice dencew bee ra, aw y'a fle min ka ji, ani min ka ko lon, aw ye o sigi masaya ra a face no ra; o ko, aw ye kere ke ka aw matigice ta so mara.»

⁴ O mɔgɔw ka o sebe karan minke, o ja tigera kosebe. O ko: «Ni masace fla bee ma se ka lo a ja fe, o tuma anw le bena se ka lo a ja wa?»

⁵ O ra, masace ta so korosibaga, ani dugutigi, ani cekɔrobaw, ani masace dencew lamɔbagaw, olugu ka cira bla Yehu ma k'a fo a ye ko: «Anw

ye i ta jonw le ye; ni i ka min o min fo an ye, an bena o le ke. An tena mogɔ si sigi masaya ra. Ni min ka i yere diya, i ye o le ke.»

⁶ Yehu ka sebe do were ci o ma tuun, k'a fo o ye ko: «Ni aw be ni ne ye, ni aw b'a fe ka ne kan mina, o tuma aw ye na ni aw matigice dencew bee kunkolow ye ne fe Zizireli yan, sini nin wagati jɔɔn na.»

Ayiwa, o y'a sorɔ masace dence biwolonfla tun be ni dugu jamogow ye, minw tun be o lamona. ⁷ O sebe tagara se o ma minke, o ka masace dencew bee mina, ka o ce biwolonfla bee kannatige, ka o kunkolow don segi dow kɔnɔ, ka taga ni o ye Yehu fe Zizireli.

⁸ Ciraden do nana a fo Yehu ye ko o nana ni masace dencew kunkolow ye. Yehu ko o ye o kunkolow bla kene kan dugu donda ra, k'a ke ton fla, fo o lon dugusagbe sogoma.

⁹ O lon dugusagbe sogoma, Yehu bora ka lo jama bee na fe, k'a fo o ye ko: «Aw kɔni ka min ke, o benna. Can lo, ne le ka ne matigice janfa k'a faga. Nka jon le ka nin mogɔ tow bee faga? ¹⁰ O ra, aw ka kan k'a lon ko Matigi Ala ka kuma o kuma fo Akabu ta so kama, ko o kumaw si tena to kebari ye. Matigi Ala tun ka kuma min don a ta baarden Iliya da ra k'a fo, o kuma kera can ye.»

¹¹ Akabu ta somogɔ to minw bee tun be Zizireli, Yehu ka olugu bee faga, ani o ta mogobaw, ani o teriw, ani o ta sarakalasebagaw bee; a ma hali mogɔ kelen to.

*Yehu ka Zuda kuntigiw faga
(Kibaroyaw flanan 22.8)*

¹² O kɔ, Yehu wurira ka taga Samari. A tagara se Beti Ekedi minke, yɔrɔ min ye sagagbenbagaw ta ɲogɔnlajenyɔrɔ ye, ¹³ a ka Zuda masace Ahaziya ta mɔgo dɔw ye yi. A ka olugu ɲininka ko: «Aw ye ɲɔnw le ye?» O k'a jaabi ko: «Anw ye Ahaziya ta mɔgo dɔw le ye; an be tagara masace ni masamuso dencew le fo.» ¹⁴ Yehu k'a fo a ta mɔgow ye ko; «Aw ye o ɲanaman mina.» O ka o ɲanaman mina ka taga o kannatige ka o firi Beti Ekedi dinga kɔnɔ. Olugu tun ye ce binaani ni fla. Yehu ma mɔgo si to.

Yehu ka Akabu ta mɔgo tɔw faga

¹⁵ Ayiwa, Yehu bɔra o yɔrɔ ra, ka taga ben ni Rekabu dence Yonadabu ye; ale fana tun be nana a kunben. Yehu k'a fo, k'a ɲininka ko: «Ne jusu gbera ele ye cogo min na, yala ele fana jusu gbera ne ye o cogo ra wa?» Yonadabu k'a jaabi ko: «Ne jusu gbera i ye.» Yehu ko: «Ni i jusu gbenin lo, o tuma i boro don ne boro.» Yonadabu k'a boro don a boro; Yehu k'a layelen a ta sowotoro kɔnɔ a yere kɔrɔ, ¹⁶ k'a fo a ye ko: «An ye taga; ne jijara Matigi Ala ye cogo min na, i bena o ye.» Yehu tagara ni Yonadabu ye a ta sowotoro kɔnɔ. ¹⁷ O tagara se Samari minke, Akabu ta somɔgo tɔ minw tun tora Samari, Yehu ka olugu bee faga, ka o halaki pewu, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo Iliya ye.

Yehu ka Baali ta sɔnnikebagaw faga

¹⁸ O kɔ, Yehu ka jama bee lajen, k'a fo o ye ko: «Akabu ka Baali* bato dɔɔnin dɔrɔn le; nka ne

Yehu kɔni bɛna a bato kosebe yere le. ¹⁹ Sisan aw ye Baali ta ciraw beɛ wele ka na ne fe yan, ani a batobagaw beɛ, ani a sarakabɔbagaw beɛ; mɔgo si kana fon; sabu ne b'a fe ka sarakaba le bo Baali ye. Ni mɔgo o mɔgo ka fon o sarakabo ra, o tigi janaman tena to.» Yehu tun be o ko kera ceguya le ra, janko ka Baali batobagaw beɛ faga.

²⁰ A k'a fo mɔgow ye ko: «Aw ye mɔgow wele ka na jamalajɛnba ke ka Baali bato.» O ka mɔgow wele. ²¹ Yehu ka cira bla ka taga Izirayeli mara beɛ ra. Mɔgo o mɔgo tun be Baali batobaga ye, o beɛ nana; hali mɔgo kelen ma to. O nana don Baali ta batoso kɔno ka bon fa, k'a ta a kun do ra, ka taga a bla fo a kun do ra. ²² Ce min tun be Baali ta sonnikefaniw ko janabɔbaga ye, Yehu k'a fo o ce ye ko: «Fani do bo k'a di Baali batobagaw beɛ ma.» Ce ka fani bo k'a di o ma. ²³ Yehu tagara don Baali batoso kɔno ni Rekabu dence Yonadabu ye. A k'a fo Baali batobagaw ye ko: «Aw ye bon yoro beɛ fle kosebe, janko ka la a ra ko Matigi Ala batobaga si te ni aw ye yan, ko Baali batobagaw doron le be yan.» ²⁴ O ko, o donna sarakaboyoro ra, ko o be jenrogonya sarakaw* ni saraka jenitaw* bo. O y'a soro Yehu tun ka kerেকেce biseegi bla kene ma, k'a fo olugu ye ko: «Ni ne nana nin mɔgow labla aw ye, ni o ra kelen ka bosi aw min o min na, o tigi be faga a no ra.»

²⁵ O nana saraka jenitaw laben ka ban tuma min na, Yehu bora ka taga a fo kerেকেcew ni o kuntigiw ye ko: «Aw ye don ka o faga, hali mɔgo kelen kana bosi.» O donna o ko, ka o faga ni kerেকেমuru ye, ka o suw firi kene ma. O ko, o

donna Baali ta batoso kɔnɔnɔyɔrɔ yeɛ ra. ²⁶ O ka kabakuruanw labɔ Baali ta jobon kɔnɔ, ka o firi tasuma ra. ²⁷ Baali ja tun be kabakuru min kan, o ka o cici. O yɔrɔ nana ke sokɔtagayɔrɔ le ye fɔ ka na se bi ma. ²⁸ Yehu ka Baali ta batori ko ban Izirayeli jamana kɔnɔ o cogo le ra.

Yehu ta wagati laban

²⁹ O beɛ n'a ta, Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimɔgɔw bla jurumun min na, Yehu ma se ka o lalɔ. Yerobohamu tun ka saninmisiden dɔw le lalaga, ka o bla Beteli ni Dan, k'a to Izirayelimɔgɔw tagara ke o bato ye.

³⁰ Matigi Ala k'a fɔ Yehu ye ko: «Ko minw ka di ne ye, i ka o ke ka ja minke, ani ne tun b'a fe ko min ye ke Akabu ta somɔgɔw ra, i ka o beɛ ke minke fana, o ra i dencew bena to masaya ra Izirayeli fɔ ka taga se o ta duruja naaninan ma.»

³¹ O beɛ n'a ta, Yehu tun ma Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta sariyaw sira tagama ni a jusukun beɛ ye. Yerobohamu tun ka Izirayelimɔgɔw bla jurumun minw na, a tun ma faran o jurumunw na.

³² O wagati ra, Matigi Ala nana ke Izirayeli jamana yɔrɔ dɔw mina ye, ka o di o juguw ma. Hazaheli ka Izirayelimɔgɔw gben ka bɔ o ta maraw ra. ³³ A ka Zuriden ba terebɔyanfan yɔrɔ mina, k'a ta Aroweri, dugu min be Arinon kɔda ra, ka taga a bla fɔ Galadi ni Basan mara ra, o kɔrɔ ye Ruben ta mɔgɔw ta mara, ani Gadi ta mɔgɔw ta mara, ani Manase ta mɔgɔw ta mara.

³⁴ Ayiwa, Yehu ta ko tɔw, a ka ko minw beɛ ke, ani a ta cefariya, o kow beɛ sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ³⁵ O ko,

Yehu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don Samari. A dence Yohahazi sigira masaya ra a no ra. ³⁶ Yehu ka wagati min ke masaya ra Izirayeli, k'a to Samari, o kera san mugan ni seegi.

11

Atali sigira masaya ra (Kibaroyaw flanan 22.10-23.21)

¹ Ayiwa, Ahaziya bamuso Atali nana a ye ko o ka ale dence Ahaziya faga minke, a fana wurira ko a be Zuda masaceden tow bee faga. ² Nka tuma min na o tun be masacedenw fagara, masace Yoramumu denmuso Yehoseba, min ye Ahaziya balemamusu ye, ale ka Ahaziya dence Yohasi dogo k'a ta, k'a bo a balemaw ce ra. A tagara a bla ni a lamobamusu ye Alabatosoba bon do konso. O k'a dogo Atali na o cogo le ra; a kera ten, o m'a faga. ³ A dogonin tora ni Yehoseba ye Matigi Ala ta batoso konso fo san wooro. Atali le tun be masaya ra jamana konso.

Yohasi sigira masaya ra (Kibaroyaw flanan 23.1-21)

⁴ O san wolonflanan na, Karikaw* ta kerekuntigi minw be ce keme keme kunna, sarakalasebaga Yehoyada ka olugu ni kerekese tow wele; a tagara ni o ye Matigi Ala ta batoso konso, ka taga kuma ka ben ni o ye; a k'a fo o ye

---

* **11:4** 11.4 Karikaw tun ye Azi mara ta kerekeden dow ye. O tun be masace ta so ni Alabatoso korosi sara ra.

ko o ye kari ale ye Matigi Ala ta batoso kono yi. O ko, a ka masace dence yira o ra.

⁵ A k'a fo o ye ko: «Aw bena min ke, o fle nin ye: Nenekirilon na, aw ta jenkuruba do mogow le ka kan ka yorow korosi. Wagati tow ra, jenkuru fitini kelen le be deri ka masaso korosi, ⁶ flanan be Suru ta yoro donda korosi, sabanan be to korosibaga tow ko fe, ka o yoro ta donda korosi. Nka sisan o jenkuru fitini saba bee le bena masaso korosi ka jagon son. ⁷ Jenkuruba fla tow, minw tun te baara ke Nenekirilon na, olugu bena na Alabatosoba korosi, sabu masace be yi le. ⁸ Aw ye masace lamini fan bee ra, aw bee ta kerekeminanw ye ke aw boro. Ni mogow ko a be teme aw ra jagboya ra, aw ye o tigi faga. Ni masace be taga yoro o yoro, aw ka kan ka ke a ko k'a blasira.»

⁹ Sarakalasebaga Yehoyada tun ka kuma o kuma fo ce keme kuntigiw ye, o ka o bee ke a cogo ra. O bee ka o ta mogow ta, minw ta baara tun be damina o Nenekirilon na, ani minw ta baara tun ka kan ka ban; o tagara sarakalasebaga Yehoyada fe. ¹⁰ Masace Dawuda ta tamanw, ani a ta negebennan minw tun be Matigi Ala ta batoso kono, sarakalasebaga ka o di kuntigiw ma. ¹¹ Kerekecew bee lolora ni o ta kerekeminanw ye o boro, sarakajenifen* ni Alabatosoba korow, ka masace lamini, k'a ta Alabatosoba woroduguyanfan na ka taga a bla a sahiliyanfan na. ¹² Sarakalasebaga Yehoyada nana masace dence labo kene ma, ka masafugula biri a kun na, ka Ala ta jennogonya kitabu di a ma. O ka turu saninman* ke a kun na, k'a ke

masace ye. O ka tegerɛ fɔ, ka perɛn k'a fɔ ko: «Ala ye si di masace ma!»

Atali sacogo

¹³ Ayiwa, Atali ka kerekɛcɛw ni jama mankan mɛn minke, a nana Matigi Ala ta batoso kɔɔ, jama yɔɔ ra. ¹⁴ A ka fleri ke, ka bara ka masace lɔnin ye Alabatosoba samasen kɔɔ, i n'a fɔ a tun bɛ deri k'a ke cogo min na. Kerekuntigiw ni burufiyɛbagaw tun lɔnin bɛ masace kɔɔ. Jamana mɔgɔw bɛɛ tun ninsɔndiyaninba lo; burufiyɛbagaw tun bɛ buruw fiyera. Atali ka o ye minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka perɛn k'a fɔ ko: «Nin ye janfa le ye, nin ye janfa le ye!» ¹⁵ Ayiwa, cɛ kemɛ kuntigi minw tun bɛ kerekɛjama ja fɛ, sarakalasebaga Yehoyada k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye a mina ka bɔ ni a ye Alabatosoba kɔɔ, mɔgɔw cɛ ra; ni mɔgɔ o mɔgɔ ka gban a kɔ, aw ye o tigi faga ni kerekɛmuru ye.» Sarakalasebaga tun k'a fɔ fana ko a man kan ka faga Alabatosoba kɔɔ. ¹⁶ O k'a mina; o tagara se ni a ye Sow ta donda kɔɔ masaso ra minke, o k'a faga o yɔɔ ra yi.

Yehoyada ka Yohasi sigi masaya ra

¹⁷ Sarakalasebaga Yehoyada ka jɛnɔgɔnya* don Matigi Ala ni masace ni jama cɛ, k'a fɔ ko jama ka kan ka ke Matigi Ala ta mɔgɔw le ye; a ka jɛnɔgɔnya dɔ fana don masace ni jama cɛ.

¹⁸ Jamana mɔgɔw bɛɛ tagara ben Baali* ta jobon kan k'a ci. O k'a sarakabɔnanw ni a jaw bɛɛ cici, ka Baali ta sarakalasebaga yere faga, min ye Matan ye. Sarakalasebaga Yehoyada ka

mogɔ dɔw bla Matigi Ala ta batoso kɔnɔ k'a kɔrɔsi. ¹⁹ O kɔ, kerekuntigi minw tun be ce keme kunna, a ka olugu wele, ani Karikaw, ani kerekεce tɔw, ani jama beε; o bɔra ni masace ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka teme kerekedenw ta donda fe, ka taga ni a ye masaso kɔnɔ. O sera yi minke, o ka masace Yohasi sigi masasiginan kan. ²⁰ Jamana mogɔw beε tun ninsɔndiyara; dugu fana tun laganfiyara, sabu o tun ka Atali faga ni kerekemuru ye masaso kɔnɔ yi.

12

Zuda masace Yohasi ta wagati (Kibaroyaw flanan 24.1-3)

¹ Yohasi sigira masaya ra k'a si to san wolonfla. ² A sigira masaya ra Yehu ta masaya san wolonflanan le ra. A ka san binaani le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Sibiya; a tun be bɔ Beri Seba. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, Yohasi ka o le ke, sabu sarakalasebaga Yehoyada ta wagati beε ra, ale tun be to k'a karan. ⁴ O beε n'a ta, sonnikeɣɔrɔ minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bɔ yi. Mogɔw belen tun be taga wusunan sarakaw* ni saraka werew bɔ o sonnikeɣɔrɔw ra.

Yohasi ka Alabatosoba lalaga (Kibaroyaw flanan 24.4-14)

⁵ Lon dɔ, Yohasi k'a fɔ sarakalasebagaw ye ko: «Mogɔw be to ka na ni wari minw ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka na o ke saraka

ye, o ta kunmabɔri sarakaw ta wariw*, ani o ta dajurudafa sarakaw ta wariw, ani o ta diyanya sarakaw ta wariw, aw ye o wariw beɛ ke jɔgɔn kan.

⁶ «Wariminabagaw ye to ka o wariw mina k'a di sarakalasebagaw ma. Ni aw ka yɔrɔ o yɔrɔ cennin ye Alabatosoba kɔnɔ, aw ye o wari ke ka o yɔrɔw lalaga.»

⁷ Nka fɔ ka taga se masace Yohasi ta masaya san mugan ni sabanan ma, Alabatosoba yɔrɔ minw tun cenna, sarakalasebagaw belen tun ma o yɔrɔw lalaga fɔlɔ. ⁸ Masace Yohasi ka sarakalasebaga Yehoyada ni sarakalasebaga tɔw wele k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw ma Alabatosoba yɔrɔ cenninw lalaga? Sisan wariminabagaw be to ka wari min di aw ma, aw kana o wari mara tuun; aw ye o di, janko Alabatosoba ye lalaga ni o ye.»

⁹ Sarakalasebagaw sɔnna ko olugu tena wari mina mɔgɔw fe k'a mara tuun, ko olugu yere le tena Alabatoso baaraw ke fana.

¹⁰ Sarakalasebaga Yehoyada ka kesu dɔ jini, ka wo dɔ bɔ a datugunan sanfeyɔrɔ ra, k'a bla sarakajenifen* kɔrɔ, kininboroyanfan fe, mɔgɔw be tɛme yɔrɔ min na ka don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. Sarakalasebaga minw tun be to ka donda kɔrɔsi, mɔgɔw tun be na ni wari min o min ye Matigi Ala ta so kɔnɔ, olugu tun be o wari bla o kesu kɔnɔ. ¹¹ Ni o nana a ye ko mɔgɔw nana ni wari min ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ko

---

* **12:5** 12.5 Izirayeli ceden fɔlɔw beɛ tun ka kan ka warida dɔ di Ala ma janko ka o yere kunmabɔ (Sariya 5.15).

o wari cayara kesu kono tuma min na, masace ta seberikebaga ni sarakalasebagaw kuntigi be taga o wari bo k'a jate, k'a ke borow kono. ¹² O ko, mogow minw tun blara Matigi Ala ta batoso ta baaraw kunna, o tun be taga o wari jatenin di olugu ma. Olugu be Matigi Ala ta batoso baarakebagaw sara ni o wari ye: yirib-aarabagaw, ani baaradenw, ¹³ ani bonlobagaw, ani kabakurulesebagaw. O tun be yiriw fana san, ani kabakuru lesenin minw tun ka kan ka ke ka Matigi Ala ta batoso yoro cenninw lalaga, ani fen o fen tun ka kan ka san ka so lalaga.

¹⁴ Nka mogow nana ni wari min ye Matigi Ala ta batoso kono, o ma o wari ke ka Alabatoso ta tasa warigberamanw si lalaga, walama muruw, walama jifiyew, walama burufiyetaw; o ma fen saninlaman walama fen warigberaman si lalaga ni o wari ye. ¹⁵ O tun be o wariw beɛ di baarakebagaw le ma, janko o y'a ke ka Matigi Ala ta batoso lalaga. ¹⁶ Wari tun be dira mogow minw ma, janko o ye baarakebagaw sara, o tun te o mogow jininka ko wari donna baara min na ko o ye o pafɔ, sabu o ta kow gbenin tun lo. ¹⁷ Nka o tun te na ni hake yafa sarakaw* ni jurumunyafa sarakaw* ta wari ye Matigi Ala ta batoso kono. O wariw tun ye sarakalasebagaw yere ta le ye.

*Yohasi ta masaya laban
(Kibaroyaw flanan 24.23-27)*

¹⁸ O wagati ra, Siri masace min ye Hazaheli ye, ale nana Gati dugu kere, ka o dugu mina; o ko, a tun b'a fe ka taga Zeruzalemu fana kere. ¹⁹ O tuma, fen minw tun blara danna Ala ye,

Zuda masace Yohasi ka o fenw bee ce; a bema minw tun be masaya ra Zuda folofolo, minw ye Yosafati, ani Yoram, ani Ahaziya ye, olugu tun ka fen minw bee bla danna Ala ye, ani ale yere tun ka fen minw bee bla danna, a ka o fenw bee ce, ani sanin min bee tun be Matigi Ala ta batoso naforoblayoro ra, ani sanin min tun be masace yere ta so kono, a ka o bee ta ka o ci Siri masace ma, min ye Hazaheli ye. O kera minke, Hazaheli faranna Zeruzalemu na.

²⁰ Ayiwa, Yohasi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kono.

²¹ Lon do, a ta jamana jamogow wurira a kama, k'a janfa; o benna a kan k'a faga Beti Milo, yoro min be Sila jigijigi ra. ²² A ta jamana jamogo minw ye Simehati dence Yozabadi ye, ani Someri dence Yehozabadi, olugu le k'a faga. A sara minke, o k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kono. A dence Amasiya sigira masaya ra a no ra.

13

Izirayeli masace Yohahazi ta wagati

¹ Zuda masace Yohasi, min tun ye Ahaziya dence ye, ale ta masaya san mugan ni sabanan na, Yehu dence Yohahazi sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari dugu kono. A ka san tan ni wolonfla le ke masaya ra. ² A ka kojugu ke Matigi Ala ja koro. Nebati dence Yerobohamu ka jurumun minw ke, a tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, Yohahazi ka o sira le ta; a ma son

ka faran o jurumunw na. ³ Matigi Ala dimina Izirayelimogow koro kosebe. A ka o don Siri masace Hazaheli boro, ani Hazaheli dence Beni Hadadi fana boro, o masacew ta tere bee ra.

⁴ Nka Yohahazi nana Matigi Ala daari ko a ye yafa ale ma. Matigi Ala k'a lamene; sabu Siri masace tun be Izirayelimogow minako juguyara cogo min na, Matigi Ala tun ka o bee ye. ⁵ O ra, Matigi Ala ka mogoo di Izirayelimogow ma min kera o bosibaga ye. Izirayelimogow bosira ka bo Sirikaw boro minke, o tora o ta jamana ra nasuma ra, i ko o tun be cogo min na folofolo.

⁶ Nka o bee n'a ta, Yerobhamu ni a ta somogow tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, Izirayelimogow ma faran o jurumunw na. O ka o sira kelen le ta, ka o jurumun kelen ke fana. Hali o tun be Asera ta jo son bere min kan, o bere belen tun turunin be Samari.

⁷ Siri masace tun ka Yohahazi ta kerekajama to bee halaki, ka o ke i ko simangbasiyoro buguri. A laban, foyi tun ma to Yohahazi ta kerekajama ra tuun ni sotigi bilooru te, ani sowotoro tan, ani kerekeden sennaman waga tan.

⁸ Ayiwa, Yohahazi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroya kitabu konoo. ⁹ Yohahazi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Samari. A dence Yohasi sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Yohasi ta wagati

¹⁰ Zuda masace Yohasi ta masaya san bisaba ni wolonflanan na, Yohahazi dence Yohasi sigira

masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. A ka san tan ni wooro le ke masaya ra. ¹¹ A ka kojugu ke Matigi Ala ja koro. Nebati dence Yerobhamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na; a ka o sira le ta.

¹² Ayiwa, Yohasi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, ani a ka Zuda masace Amasiya kere cogo min na, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kono.

¹³ Yohasi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Samari dugu kono, Izirayeli masace tow koro. Yerobhamu sigira masaya ra a no ra.

Ilyasu ta saya

¹⁴ Bana min tun bena Ilyasu* faga, o bana nana a mina minke, Izirayeli masace Yohasi tagara a fle, ka kasi a kunna, ka peren ko: «E, Baba, baba, ele min tun ye Izirayeli ta kerekejama ta sowotorow ni a sotigiw bee jigi ye!»

¹⁵ Ilyasu k'a fo a ye ko: «Taga kalan do jini, ani a bipew.» A tagara kalan do mina, ani bipew.

¹⁶ Ilyasu k'a fo masace ye tuun ko: «Kalan sama!» Masace ka kalan sama minke, Ilyasu k'a boro la masace boro kan, ¹⁷ k'a fo a ye ko: «Finetiri min be tereboyanfan na, o dayele!»

Yohasi ka finetiri dayele. Ilyasu k'a fo a ye ko: «A bon!» A k'a bon. Ilyasu ko: «Matigi Ala ta sesorori bipre le be nin ye, bipre min bena se soro Sirikaw kan. I bena se soro Sirikaw kan Afeki, fo ka o bee halaki.» ¹⁸ Ilyasu k'a fo Izirayeli masace ye tuun ko: «Bipre tow ta!» A ka o ta. Ilyasu k'a

* **13:14** 13.14 Ilyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

fɔ a ye ko: «Dugukolo gbasi ni o ye!» Masace ka dugukolo gbasi sijaga saba, ka lo. ¹⁹ Ala ta cira dimina a korɔ. A k'a fɔ a ye ko: «I tun ka kan k'a gbasi fɔ sijaga looru walama sijaga wɔɔɔ le. O ra i tun bena se sɔɔ Sirikaw kan fɔ ka taga o halaki ka ban. Nka sisan i bena se sɔɔ o kan sijaga saba dɔɔn le.»

²⁰ Iliyasu nana sa; o k'a su don. O sanyelema ra, Mohabuka benkanneɓaga dɔw nana ben jamana kan. ²¹ Lon dɔ, ka mɔgɔw to ce dɔ sutarayɔɔ ra, o barara ka o benkanneɓaga dɔw nato ye. O tun ka Iliyasu su la farawo min kɔnɔ, o ka ce su firi joona joona o farawo kɔnɔ yi ka bori. Ce su tagara maga Iliyasu kolow ra minke, a nin kɔsegira a ma; a wurira ka lo a sen fla kan.

Yohasi ka se sɔɔ Sirikaw kan

²² Siri masace Hazaheli tun ka Izirayelimɔgɔw minako juguya masace Yohahazi ta wagati bee ra. ²³ Nka Matigi Ala nana makari o ra; o maɓuman k'a mina, a hinara o ra, a ta jɛnɔgɔnya koson, a tun ka jɛnɔgɔnya min don ni Ibrahima ni Isiyaka ni Yakuba ye. O wagati ra a ma sɔn ka o halaki, a ma sɔn ka o gben ka taga fɔ jamana were ra, yɔɔjan.

²⁴ Siri masace Hazaheli nana sa; a dence Beni Hadadi sigira masaya ra a nɔ ra. ²⁵ Hazaheli tun ka dugu minw mina Yohasi face Yohahazi ra, Yohasi ka o duguw bee mina Hazaheli dence Beni Hadadi ra. Yohasi k'a kere ka se sɔɔ a kan fɔ sijaga saba, ka Izirayeli ta duguw bɔsi a ra.

14

*Zuda masace Amasiya ta wagati
(Kibaroyaw flanan 25.1-4,11-12,17-28; 26.1-2)*

¹ Yohahazi dence Yohasi ta masaya san flanan le ra Izirayeli mara kunna, Yohasi dence Amasiya sigira masaya ra Zuda mara ra.

² A sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kononton le ke masaya ra; a signin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Yehodan; Zeruzalemukaw tun lo. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala ja koru, a ka o le ke; nka a m'a ke k'a dafa i ko a bemace Dawuda tun k'a ke cogo min na. A k'a face Yohasi ta sira fana tagama a ta koketaw bee ra. ⁴ O bee n'a ta, sonnikeyoru minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bo yi; mogow belen tun be to ka taga wusunan sarakaw ni saraka werew bo o yoru ra.

⁵ Masaya nana sabati a boro tuma min na, jamana jamogo minw tun k'a face faga, a ka olugu faga. ⁶ Nka a ma o fagarikεbagaw dencew fana faga, i n'a fo a sebera Musa ta sariya kitabu konu cogo min na, ko Matigi Ala k'a fo ko: «Aw man kan ka face faga den koson, aw man kan ka den fana faga face koson. Bee ka kan ka faga a yere ta jurumun le koson*.»

⁷ Amasiya tagara Edomukaw kere, ka ce waga tan faga olugu ra Kogu kenegbe yoru ra. A ka o kere ka Sela dugu mina o ra, ka o dugu togo la ko Yokiteli; o togo le tora a ra fo ka na se bi ma.

---

* **14:6** 14.6 O kuma be soru Sariya 24.16.

Zuda ni Izirayeli ta kere

⁸ Ayiwa, o ko, Amasiya ka ciraden dow ci ka taga Izirayeli masace Yohasi fe, min ye Yohahazi dence ye, Yehu mamaden; a ko o ye taga a fo Yohasi ye, ko a ye na o be jogon kere. ⁹ Izirayeli masace Yohasi ka cira bla ka Zuda masace Amasiya jaabi ko: «Lon do, Liban jamana ta naniyiri do le ka cira bla ka taga a fo Liban jamana ta sediriyiriba do ye ko: «I denmuso di ne dence ma furu ra.» Nka Liban jamana kongosogow temeto ka naniyiri dondon.» ¹⁰ Yohasi k'a fo a ye fana ko: «I koni sera Edomukaw ra, o ye can ye; o le ka yerebonya don i jusu ra. I ka se min soro, to ni o bonya ye, nka to i ta so yi. Mun na i be kojugu do jinina k'a di i yere ma? Ele bena to a ra, Zuda mogow fana bena to a ra ni i ye.»

¹¹ Nka Amasiya ma son ka o kuma lamɛn. O ra, Izirayeli masace Yohasi tagara; ale ni Zuda masace Amasiya ka jogon kunben Beti Semesi, Zuda mara ra. ¹² Izirayelimogow ka Zuda ta mogow kere ka se soro o kan; o bee borira ka taga o ta so. ¹³ Izirayeli masace Yohasi ka Zuda masace Amasiya mina Beti Semesi. Amasiya tun ye Ahaziya dence Yohasi dence le ye. O ko, a tagara Zeruzalemu, ka taga Zeruzalemu dugu kogo ci, k'a ta Efrayimu donda ra, ka taga a bla fo donda min be kogo nongon na; a ka yoro min ci, o janya tun ye nongon† ja keme naani. ¹⁴ A ka sanin bee ta, ani warigbe bee, ani fen o fen tun be soro Matigi Ala ta batoso konɔ, ani masace ta

† **14:13** 14.13 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

so kɔnɔ; a ka mɔgɔ dɔw fana mina ka taga ni olugu ye Samari.

¹⁵ Ayiwa, Yohasi ta kewale tɔw bɛɛ, a ka ko minw bɛɛ kɛ, ani a ta cɛfariya, ani a ka kɛrɛ min kɛ ni Zuda masacɛ Amasiya ye, o kow bɛɛ sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ¹⁶ Yohasi nana sa ka taga fara a bɛmaw kan; o k'a su don Samari dugu kɔnɔ, Izirayeli masacɛ tɔw kɔrɔ. A dence Yerobohamu sigira masaya ra a nɔ ra.

¹⁷ Yohasi dence Amasiya, min ye Zuda masacɛ ye, ale ka san tan ni looru le kɛ Yohahazi dence Yohasi sanin kɔ, min tun ye Izirayeli masacɛ ye.

¹⁸ Ayiwa, Amasiya ta ko tɔw, o kow sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ¹⁹ O nana janfa siri a kama Zeruzalemu; a borira ka taga Lakisi, nka o tagara a kɔ Lakisi, ka taga a faga yi. ²⁰ O k'a su ta ni so dɔw ye ka na ni a ye, ka na a su don Zeruzalemu a bɛmacɛw suw kɛrɛ fɛ, Dawuda ta masabonba kɔnɔ. ²¹ Zuda ta mɔgɔw bɛɛ lajennin ka Azariya ta k'a sigi masaya ra a face Amasiya nɔ ra; Azariya si tun ye san tan ni wɔrɔ. ²² Ale le ka Elati dugu mina, k'a kɛ Zuda ta ye tuun, ka sɔrɔ ka o dugu lɔ kokura; o kɛra a face masacɛ sanin kɔ.

Izirayeli masacɛ Yohasi dence Yerobohamu ta wagati

²³ Yohasi dence Amasiya, Zuda masacɛ ta masaya san tan ni loorunan na, Yohasi dence Yerobohamu sigira masaya ra Izirayeli jamana kunna; a siginin tun be Samari. A ka san binaani ni kelen le kɛ masaya ra.

²⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma son ka faran o jurumunw si ra. ²⁵ Nka Izirayeli juguw tun ka o jamana yoro minw bosi o ra, ale le ka o yorow mina tuun k'a ke Izirayeli ta ye, k'a ta Hamati dugu donda ra ka taga a bla fo Kogoji sanin korɔ. O kera ka kapa ni Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye, a tun ka min don a ta jonce da ra k'a fo, min ye cira Yunusu ye, Amitayi dence, min tun be bo Gati Eferi dugu konɔ.

²⁶ Ayiwa, Izirayelimogow tun be segeba min na, Matigi Ala yere tun ka o ye. Minw tun ye jonw ye, ani minw tun ye horonw ye, o bee tun ka kan. Mogo si le tun te yi, min tun be se ka o bosi; ²⁷ k'a sorɔ Matigi Ala tun m'a latige ko a bena Izirayeli togo tunu ka bo dugukolo kan. O koson a ka jamana kisi Yohasi dence Yerobohamu sababu ra. ²⁸ Yerobohamu ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, ani a ka cefariya min ke kere ra, ani a ka Damasi dugu ni Hamati dugu ke Izirayeli mara do ye cogo min na, k'a sorɔ o dugu fla tun be Zuda mara le ra, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ. ²⁹ O ko, Yerobohamu sara, ka taga fara a bemaw kan, minw ye Izirayeli masace tow ye. A dence Jakariya sigira masaya ra a no ra.

15

*Zuda masace Azariya ta masaya wagati
(Kibaroyaw flanan 26.3-4,21-23)*

¹ Izirayeli masace Yerobohamu ta masaya san mugan ni wolonflanan na, Amasiya dence Azariya* sigira masaya ra Zuda mara kunna.

² A sigira masaya ra k'a si to san tan ni wooro; a ka san bilooru ni fla le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Yekoliya; Zeruzalemuka tun lo. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala na koro, a ka o le ke a ta koketaw bee ra, i n'a fo a face Amasiya tun k'a ke cogo min na. ⁴ Nka sonnikeyoro minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bo yi. Mogow belen tun be taga wusunan sarakaw* ni saraka werew bo o sonnikeyoro ra.

⁵ Matigi Ala nana farirabana do bla masace ra. A tora ni o farirabana ye fo ka taga a sa. A tun be bon do kono a kelen na. A dence Yotamu le tun be masaso kunna, ka to ka jamana kow janabo a no ra.

⁶ Azariya ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kono. ⁷ Azariya sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kono. A dence Yotamu sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Jakariya ta wagati

⁸ Zuda masace Azariya ta masaya san bisaba ni seeginan na, Yerobohamu dence Jakariya sigira masaya ra ka karo wooro ke Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. ⁹ A ka kojugu ke Matigi Ala na koro, i n'a fo a bemaw tun k'a ke cogo min na. Nebati dence Yerobohamu tun

---

* **15:1** 15.1 Azariya be wele fana ko Oziyasi (Masacew flanan 5.3).

ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na.

¹⁰ Lon do, Yabesi dence Salumu ka janfa siri a kama, ka ben a kan mogow bee na na, k'a faga, ka sigi masaya ra a no ra.

¹¹ Jakariya ta kewale tow, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

¹² O kera ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo Yehu ye ko: «I dencew bena to masaya ra Izirayeli fo ka taga se o ta duruja naaninan ma.» A fana kera ten le.

Izirayeli masace Salumu ta wagati

¹³ Yabesi dence Salumu sigira masaya ra Zuda masace Oziyasi ta masaya san bisaba ni konontonnan le ra. A ka karo kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Samari. ¹⁴ Gadi dence Menahemu bora Tirisa ka na ben Yabesi dence Salumu kan Samari, k'a faga, ka sigi masaya ra a no ra.

¹⁵ Salumu ta kewale tow, a tun ka janfa min siri, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

¹⁶ O wagati le ra, Menahemu bora Tirisa, ka na ben Tifisa dugu kan, ani a dugumogow bee, ani Tifisa kerfeduguw bee, ko sabu dugumogow tun ma son ka o ta dugu dayele ale ye. A ka dugu halaki, k'a musokonomanw bee konɔ faran.

Izirayeli masace Menahemu ta wagati

¹⁷ Zuda masace Azariya ta masaya san bisaba ni konontonnan na, Gadi dence Menahemu sigira masaya ra Izirayeli mara kunna. A ka san tan le ke masaya ra; a siginin tun be Samari. ¹⁸ A

ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. A ta masaya wagati beɛ ra, Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayeli ta mɔgɔw bla jurumun minw na, a ma son ka faran o jurumunw na.

¹⁹ O wagati ra, Asiri jamana masace min ye Puli† ye, ale nana Izirayeli mara mina. Menahemu ka warigbe kilo waga bisaba ni naani (34 000) le di Puli ma, ko a ye ale demɛ ka masaya sabati ale boro.

²⁰ Menahemu tun ka o wari beɛ mina Izirayeli naforotigiw le fe k'a di Asiri masace ma; a ka warigbe garamu kemɛ wɔɔɔ le mina mɔgɔ beɛ kelen kelen fe. A kera ten minke, Asiri masace ma to jamana kɔnɔ tuun, a sekora ka taga.

²¹ Menahemu ta kewale tow beɛ, a ka ko minw beɛ ke, o kow beɛ sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ²² Menahemu sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Pekaya sigira masaya ra a nɔ ra.

Izirayeli masace Pekaya ta wagati

²³ Zuda masace Azariya ta masaya san biloorunan na, Menahemu dence Pekaya sigira masaya ra Izirayeli kunna; a siginin tun be Samari. A ka san fla le ke masaya ra. ²⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimɔgɔw bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na.

²⁵ Remaliya dence Peka, min tun ye a ta baaraden do ye, ale ka janfa siri a kama. A tagara ben a kan masaso bonba kɔnɔ yi, ka ale ni

---

† 15:19 15.19 Masace Puli le be wele fana ko Tigilati Pileseri (Masacew flanan 15.29).

Arigobu ni Ariye bee faga; Galadika ce bilooru le tun be ni Peka ye. Peka ka Pekaya faga o cogo le ra ka sigi masaya ra a no ra. ²⁶ Pekaya ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

Izirayeli masace Peka ta wagati

²⁷ Zuda masace Azariya ta masaya san bilooru ni flanan na, Remaliya dence Peka sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. A ka san mugan le ke masaya ra. ²⁸ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na.

²⁹ Izirayeli masace Peka ta wagati ra, Asiri masace Tigilati Pileseri nana ben Izirayeli mara kan, ka Iyon dugu mina, ani Abeli Beti Mahaka dugu, ani Yanoha dugu, ani Kedesi dugu, ani Hazori dugu; a ka Galadi mara ni Galile mara ni Nefitali mara bee mina fana. A ka o yorow mogow ce ka taga ni o ye Asiri.

³⁰ Ela dence Oze, ale ka janfa siri Remaliya dence Peka kama, ka ben a kan k'a faga, ka sigi masaya ra a no ra. O kera Oziyasi dence Yotamu ta masaya san mugannan le ra.

³¹ Peka ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

*Zuda masace Yotamu ta masaya wagati
(Kibaroyaw flanan 27.1-3,7-9)*

³² Izirayeli masace min tun ye Remaliya dence Peka ye, ale ta masaya san flanan na, Oziyasi dence Yotamu sigira masaya ra Zuda mara

kunna. ³³ A sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru; a ka san tan ni wooro le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Yerusa; Sadoki denmuso tun lo. ³⁴ Ko minw terennin lo Matigi Ala na koru, a ka o le ke. A k'a face Oziyasi ta sira jogon le tagama fen bee ra. ³⁵ O bee n'a ta, sonnikeyoru minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bo yi. Mogow belen tun be wusunan sarakaw, ani saraka werew bora o sonnikeyorow ra. Yotamu le ka Matigi Ala ta batoso sanfeyoru donda lalaga.

³⁶ Ayiwa, Yotamu ta ko tow, a ka ko minw bee ke, o sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konu.

³⁷ O wagati le ra, Matigi Ala ka ke Siri masace Resen, ani Remaliya dence Peka lawuri ye Zuda mogow kama.

³⁸ Yotamu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemaw suw kere fe, a bemace Dawuda ta masabonba* konu. A dence Ahazi sigira masaya ra a no ra.

16

Zuda masace Ahazi ta wagati (Kibaroyaw flanan 28.1-27)

¹ Remaliya dence Peka ta masaya san tan ni wolonflanan na, Yotamu dence Ahazi sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A sigira masaya ra k'a si to san mugan. A ka san tan ni wooro le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. Ko minw terennin lo Matigi Ala, a ta Ala na koru, a ma o ke, i n'a fo a bemace Dawuda tun k'a ke cogo min na. ³ A ka Izirayeli masace tow ta sira le

ta, fo ka taga a yere dence di k'a jeni tasuma ra, jow ye; k'a soro Matigi Ala tun ka siya minw gben ka o ta jamana di Izirayelimogow ma, o siyaw le tun be o ko haramuninw nogon ke. ⁴ A tun be to ka began sarakaw* ni wusunan sarakaw* bo sonnikeyorow ra, ani kongoriw kunna, ani yiriba flaburumanw jukoro.

Ahazi ka Asiri masace wele

⁵ O wagati ra, Siri masace Resen, ani Izirayeli masace Peka, min ye Remaliya dence ye, olugu nana ko o bena ben Zeruzalemu dugu kan. O nana dugu lamini ka masace Ahazi to dugu konɔ, nka o ma se k'a kere. ⁶ O wagati kelen le ra, Siri masace min ye Resen ye, ale ka Eyilati dugu mina k'a bla Sirikaw ta fanga korɔ tuun. A ka Zuda ta mogow gben ka bo Eyilati dugu konɔ. Edomukaw nana sigi Elati, fo ka na se bi ma.

⁷ Ahazi ka mogɔ dow ci ka taga Asiri masace Tigilati Pileseri fe k'a fo a ye ko: «Ne ye i ta jon le ye, ani i den; sabari ka na ne bosi Siri masace ni Izirayeli masace boro, sabu o nana ne kere.»

⁸ Wari ni sanin min tun be Matigi Ala ta batoso konɔ, ani min tun be masace ta so naforow ra, a ka o ta, ka o ci Asiri masace ma, ka o ke a ta bonya ye.

⁹ Asiri masace sonna Ahazi ta kuma ma. A wurira ka taga Damasi dugu kama, ka taga o dugu mina, k'a dugumogow ce ka taga ni o ye Kiri dugu konɔ, ka soro ka Resen yere faga.

Ahazi ka Alabatosoba cogoya yelema

¹⁰ O ko, Ahazi tagara Damasi, ka taga Asiri masace Tigilati Pileseri kunben. Asirikaw

ta sarakabɔnanba min tun be Damasi dugu kɔnɔ, masace Ahazi ka o ye minke, a ka cira bla sarakalasebaga Huri ma Zeruzalemu, ka o sarakabɔnan cogoya fo a ye, k'a minanw bee tagamasiyen fo a ye, janko a ye a nɔɔn lalaga. ¹¹ Sarakalasebaga Huri ka o sarakabɔnan nɔɔn lalaga; masace Ahazi tun ka sarakabɔnan min cogoya fo k'a to Damasi, a k'a lalaga ka kapa ni o le ye cogo bee ra. Sani masace ye na ka bo Damasi, o y'a sɔɔ a tun k'a lalaga ka ban.

¹² Masace nana na ka bo Damasi minke, a ka sarakabɔnan ye; a gbarara sarakabɔnan na, ka taga yelen a san fe. ¹³ A ka saraka jenitaw* jeni sarakabɔnan kan, ka siman sarakaw bo, ka rezenji sarakaw* bon a kan, ka jenɔɔnɔnya sarakaw* jori seriseri sarakabɔnan kan. ¹⁴ Matigi Ala ta sarakajenifen siranegeraman min tun be Alabatosoba donda ra, a ka o bo a no ra; o sarakajenifen tun be a ta sarakabɔnankura ni Alabatosoba furance le ra. A k'a bo yi k'a bla a ta sarakabɔnankura kere fe, Alabatosoba sahiliyanfan na.

¹⁵ O ko, Masace Ahazi k'a fo sarakalasebaga Huri ye ko: «Sisan i bena to ka sogomada ta saraka jenita, ani wulada ta siman saraka* bo sarakabɔnanba le kan, ani masace ta saraka jenita ni a ta siman saraka, ani jama ta saraka jenitaw, ani o ta siman sarakaw; i ka kan ka o ta rezenji sarakaw fana bon sarakabɔnankura kan, ka saraka jenitaw jori ni saraka tow jori bee bon a kan fana. Min ye Matigi Ala ta sarakajenifen siranegeraman ye, ne yere bena o ke ne ta lagberikoyoro ye.» ¹⁶ Masace Ahazi tun

ka fɛn o fɛn fɔ, sarakalasebaga Huri ka o bɛɛ kɛ a cogo ra.

¹⁷ Masace Ahazi ko a ye Alabatosoba ta siranɛge wotorow kerɛfɛyɔrɔw waraga ka bɔ o ra; tasaba minw tun siginin bɛ a kunna, a ka olugu fana bɔ yi. Minanba koorinin min tun bɛ misitoran siranɛgeramanw kan, a ka o fana bɔ yi, ka o bla kabakuruw kan dugu ma. ¹⁸ O kɔ, Asiri masace kosɔn, o tun ka bolon min lɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, min tun bɛ wele ko Nɛnɛkirilon ta bolon, a ka o gbata bɔ yi; masacew tun bɛ to ka don Alabatosoba lu kɔnɔ da min fɛ, a ka o fana datugu.

¹⁹ Ayiwa, Ahazi ta kɛwale tɔw bɛɛ, a ka ko minw bɛɛ kɛ, o bɛɛ sɛbɛra Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ²⁰ Ahazi nana sa ka taga fara a bɛmaw kan, o k'a su don a bɛmacew suw kerɛ fɛ Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Ezekiyasi sigira masaya ra a nɔ ra.

17

Izirayeli masace Oze ta wagati

¹ Zuda masace Ahazi ta masaya san tan ni flanan na, Ela dence Oze sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun bɛ Samari. A ka san kɔnɔntɔn le kɛ masaya ra. ² A ka kojugu kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ. Nka a ta kojugu ma Izirayeli masace tɔw ta bɔ.

³ Ayiwa, Asiri masace min ye Salimanasari ye, ale nana masace Oze kerɛ. A sera Oze ra, k'a ta fanga sigi a kan; Oze tun ka kan ka to ka ninsongɔ sara a ye. ⁴ Nka Asiri masace nana a ye ko Oze b'a fɛ ka ale janfa, sabu Oze tun ka

ciraden dɔw ci ka taga Misiran masace fe, min togo ye ko So; a fana tun te ninsongo sarara Asiri masace ye tuun san o san, i n'a fo a tun derira k'a ke cogo min na. O ra, Asiri masace ka Oze mina k'a siri ni negejoroko ye, k'a bla kaso ra. ⁵ O ko, Asiri masace ni a ta kerekedenw donna Izirayeli mara yoro bee ra; o tagara se Samari dugu ma. A ka dugu lamini ka se fo san saba. ⁶ Oze ta masaya san konontonnan na, Asiri masace ka Samari dugu mina, ka Izirayeli ta mogow mina ka taga ni o ye Asiri jamana ra. A tagara dɔw bla Hala dugu konɔ, ka dɔw bla Habori bada yorow ra, Gozan mara ra, ka dɔw bla Medikaw ta duguw ra.

Izirayelimogow ta kewalejuguw

⁷ Ayiwa, o kow bee kera sabu Izirayelimogow tun ka Matigi Ala, o ta Ala hake ta, ale Ala min tun ka o labo Misiran jamana ra, ka o bosi ka bo Misiran masace Farawona ta fanga korɔ. O tun ka batofen werew bato fana.

⁸ Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bo Izirayelimogow na, o tun ka o siyaw ta siraw le ta, ani Izirayeli masacew tun ka landa minw ladon jamana konɔ. ⁹ Izirayelimogow tun ka ko dɔw ke dogo ra Matigi Ala ra, o ta Ala, ko minw ma ben. O ka sonnkeyorow lalaga kongoriw kan o ta duguw bee ra, k'a ta kerekedenw ta dugumisew na ka taga a bla dugu barakamanw bee ra. ¹⁰ O ka kabakurujan dɔw lolɔ, ka sonnikebere dɔw turu jo musoman Asera togo ra kongorijanw bee kunna, ani yiriba flaburumanw bee jukoro. ¹¹ O ka wusunan sarakaw* bo o sonnkeyorow ra

kongoriw bɛɛ kan, k'a kɛ i n'a fɔ Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bɔ o ja. O ka kojuguw kɛ ka Matigi Ala jusu wuri. ¹² O ka o jow sɔn, k'a sɔrɔ Matigi Ala tun k'a fɔ o ye ko o kana o kɛ.

¹³ Matigi Ala tun ka ciraw, ani ladibaga caman ci, ka taga Izirayɛlimɔgɔw, ani Zuda ta mɔgɔw bɛɛ lasɔmi, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye aw ta sirajuguw dabra. Aw ye ne ta kumaw lamɛn, ka ne ta ciw sira tagama. Ne ka sariya minw yira aw bɛmaw ra, ani ne ta baaraden minw ye ciraw ye, ne ka olugu ci aw fɛ ni o sariya kelen min ye, aw ye o bɛɛ sira tagama.»

¹⁴ Nka o tun ma o kuma lamɛn; o ka o torokun gbɛɛya, k'a kɛ i ko o bɛma minw tun ma la Matigi Ala ra, o ta Ala. ¹⁵ O banna Ala ta cifɔninw na; Ala tun ka jɛnɔgɔnya min don ni o bɛmaw ye, o ka o cɛn. A tun ka kuma minw fɔ o ye k'a gbɛɛya, o ma o jate. O ka o yɛɛ bla batofɛn gbansanw batori le ra; a laban olugu yɛɛ fana kɛra fɛngbansanw ye. O siginin bɛ siya minw cɛ ra, o ka o siyaw le ladegi, k'a sɔrɔ Matigi Ala tun k'a fɔ o ye ko o kana o siyaw ladegi.

¹⁶ O banna Matigi Ala, o ta Ala ta kumaw bɛɛ ma. O ka siranɛɛ yeele ka o kɛ misiden bisigiya fla ye, ka o bato. O ka berew turu jo musoman Asera tɔgɔ ra, ka o bato. O ka karo ni lolow bɛɛ bato; jo min ye Baali* ye, o ka o fana bato. ¹⁷ O ka o dencew ni o ta denmusow di ka o don tasma ra, ka o kɛ sarakaw ye. O tagara lagberikɛbagaw fɛ ka subagayakow kɛ. O ka kojugu kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ, ka o yɛɛ bla o kow le ra, janko ka Matigi Ala jusu bɔ.

18 O le koson, Matigi Ala dimina Izirayelimogow korɔ kosebe, ka o gben ka bo a yere na korɔ. Zuda ta mogow dɔron le tora o ta mara ra. 19 Nka hali Zuda ta mogow fana tun ma Matigi Ala, o ta Ala ta kumaw lamen. Olugu fana tun ka Izirayelimogow ta sira nɔgon le ta.

20 O koson Matigi Ala banna Izirayelimogow ta durujaw bee ra. A ka o labla benkannikebagaw ye, ka o lamaroya. O ko fe, a ka o gben ka taga fo yorojan.

21 Tuma min na Ala tun ka Izirayelimogow faran ka bo Dawuda ta somogo tow ra, o tun ka Nebati dence Yerobhamu le ke o ta masace ye; ale le ka Izirayelimogow lafiri ka bo Matigi Ala ko, k'a to o ka jurumunba ke. 22 Yerobhamu tun ka jurumun o jurumun ke, Izirayelimogow tun ka o bee nɔgon ke. O ma faran o jurumunw si ra, 23 fo lon min na Matigi Ala nana Izirayelimogow gben ka bo a yere na korɔ, i n'a fo a tun ka o lasomi cogo min na a ta baaradenw ta kuma sababu ra, minw ye ciraw ye, a tun ka minw ci o fe. O ka Izirayelimogow ce ka bo o ta jamana ra ka taga ni o ye Asiri jamana ra. O tora o yoro le ra fo ka na se bi ma.

Siya minw nana sigi Samari

24 Asiri masace ka mogow dow ce ka bo Babiloni*, ani Kuta, ani Ava, ani Hamati, ani Sefarivayimu duguw konɔ, ka taga olugu sigi Samari duguw konɔ Izirayelimogow no ra. Olugu ka Samari duguw mina ka sigi o duguw ra. 25 Nka olugu nana sigi o duguw konɔ wagati min na, olugu tun te Matigi Ala batora. O koson Matigi Ala ka

jaraw lana o kama ka na mɔgɔ caman faga o ra. ²⁶ O tagara a fɔ Asiri masace ye ko: «I ka mɔgɔ minw wuri ka bɔ o ta yɔrɔw ra ka taga o bla Samari duguw ra, o mɔgɔw ma o yɔrɔ jamana ta ala batocogo lɔn. O jamana ta ala ka jaraw bla ka na o cɛ ra, janko ka o faga, sabu o ma o ala batocogo lɔn.»

²⁷ Masace k'a fɔ mɔgɔw ye ko o ka Izirayelimɔgɔ minw mina ka labɔ jamana kɔnɔ, ko o ye o sarakalasebaga dɔ laseko yi, ale ye taga sigi yi, ka o jamana ta ala batocogo yira mɔgɔw ra.

²⁸ A kera ten, sarakalasebaga minw tun minana ka bɔ Samari, olugu ra kelen tagara sigi Beteli, ka to ka mɔgɔw karan, o ka kan ka Matigi Ala bato cogo min na.

²⁹ Nka o siyaw bɛɛ kelen kelen nana o yere ta yɔrɔ ta batofɛn dɔw lalaga. Samarikaw yere tun ka sɔnnikeyɔrɔ minw lɔ kongoriw kan, o ka o batofɛnw bla o bonw le kɔnɔ, o ta duguw ra. ³⁰ Minw tun bɔra Babilɔni, olugu ka Sukoti Benoti ta ala lalaga. Minw tun bɔra Kuti, olugu ka Nerigali ta ala lalaga. Minw tun bɔra Hamati, olugu ka Asima ta ala lalaga. ³¹ Minw tun bɔra Ava, olugu ka Nibasi ni Taritaki ta alaw lalaga. Sefarivayimukaw tun bɛ o dencew jeni tasuma ra ka ala minw bato, o alaw le tun ye Adarameleki ni Anameleki ye; olugu le tun ye Sefarivayimukaw ta alaw ye. ³² O tun bɛ Matigi Ala fana bato, nka o bɛɛ n'a ta, o yere tun ka sarakalasebaga dɔw sigi o yere ye, minw tun bɛ sarakaw bɔ sɔnnikeyɔrɔw ra kongoriw kunna. O sarakalasebagaw tun bɔra jamana fan bɛɛ ra.

O sarakalasebagaw tun be to ka sarakaw bo sonnikeworow le ra. ³³ O ra, o tun be Matigi Ala batora, nka o fana tun be o yere ta batofenw batora, ka kana ni o yere ta jamana ta landaw ye, o tun bora jamana min na.

³⁴ Fo ka na se bi ma, o siyaw belen be o ta landakow le kera; o te siran Matigi Ala na. Matigi Ala tun ka cifoninw, ani kolatigeninw, ani sariyaw, ani kuma minw fo Yakuba ta duruja ye, minw togo lara ko Izirayelimogow, o siyaw te o kow si sira tagamana.

³⁵ Matigi Ala tun ka jennogonya* don ni Izirayelimogow ye, k'a fo o ye ko: «Aw kana ala werew bato; aw kana aw kinbiri gban ala werew korow ka o bato, ka saraka bo o ye. ³⁶ Ne Matigi Ala, ne min ka aw labo Misiran jamana ra ne ta sebayayaba ani ne ta fanga baraka ra, aw ka kan ka ne le bato. Aw ka kan ka aw yere majigi ne le ye, ka sarakaw bo ne ye. ³⁷ Ne ka cifoninw, ani kolatigeninw, ani sariyaw, ani kuma minw sebe, ka o di aw ma, aw ka kan ka o le ke, k'a sira tagama tuma bee; aw kana ala werew bato. ³⁸ Ne ka jennogonya min don ni aw ye, aw kana jina o ko. Ne b'a fo aw ye tuun ko aw kana ala werew bato. ³⁹ Aw ka kan ka ne le bato, ne min ye Matigi Ala ye, aw ta Ala; sabu ne le be se ka aw kisi ka bo aw juguw bee boro.»

⁴⁰ Nka o siyaw ma son ka menni ke. O tora o ta landakorow le kan. ⁴¹ O tun be Matigi Ala batora, nka o bee n'a ta, o tun be o ta jow sonna belen. Fo ka na se bi ma, o ta denw, ani o mamadenw b'a kera ten le; o b'a kera i n'a fo o bemaw tun k'a ke cogo min na.

18

Zuda masace Ezekiyasi ta masaya damina (Kibaroyaw flanan 29.1-2)

¹ Izirayeli masace Oze, min tun ye Ela dence ye, ale ta masaya san sabanan na, Ahazi dence Ezekiyasi sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kononton le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Abi; Jakariya denmuso tun lo. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala na koru, a ka o le ke. A k'a ta ko bee ke i n'a fo a bema ce Dawuda tun k'a ke cogo min na. ⁴ A ka sonnikeyorow cen ka bo kongoriw kunna; a ka kabakurujanw cici, ka jo musoman Asera ta berew tigetige. Ciru Musa tun ka siranegesa min lalaga, a ka o tigetige, sabu Izirayelimogow tun be to ka wusunan sarakaw* bo o siranegesa ye. O tun ka o sa togo la ko Nehusitan.

⁵ Ezekiyasi k'a jigi la Matigi Ala kan, Izirayeli ta Ala. Zuda masace minw tun temena a na, ani minw nana a ko fe, a jagon masacejuman ma soru olugu si ra. ⁶ A tugura Matigi Ala le ko, a fana ma jenge ka bo a ko ka taga fan si ra; Matigi Ala tun ka kuma minw fo ciru Musa ye, a ka o bee sira tagama. ⁷ Matigi Ala fana tora ni a ye, k'a to a ka nafa soru a ta koketaw bee ra. A nana muruti Asiri masace ma, a ma son ka to ale ta fanga koru tuun.

⁸ A ka Filisikaw kere ka se o ra, ka o gben ka taga se fo Gaza, ka o duguw ni a maraw bee halaki, k'a ta dugu barakamanw ra, ka taga a bla kerekedenw ta dugumisenw na.

Asirikaw ka Samari dugu mina

⁹ Ezekiyasi ta masaya san naaninan na, Asiri masace Salimanasari ni a ta kerekejama tun wurira ka na Samari dugu kama, ka na dugu lamini; o kera Izirayeli masace Oze, Ela dence ta masaya san wolonflanan le ra. ¹⁰ Sani san saba ce, o tun ka dugu mina; o tun kera Ezekiyasi ta masaya san wɔɔɔɔnan na. Samari dugu tun minana Izirayeli masace Oze ta masaya san kɔnɔntɔnnan le ra. ¹¹ Asiri masace tun ka Izirayelimɔgɔw mina ka taga ni o ye Asiri. A tun tagara ni dɔw ye Hala dugu kɔnɔ, ka taga ni dɔw ye Habɔri bada yɔrɔw ra, Gozan mara ra, ka taga ni dɔw ye Medikaw ta duguw ra. ¹² O kow tun kera o ra, sabu Izirayelimɔgɔw tun ma sɔn ka Matigi Ala, o ta Ala ta kuma le lamɛn; Ala tun ka jɛnɔgɔnya* min don ni o ye, o ka o cɛn. Matigi Ala ta baaraden Musa tun ka kuma minw bɛɛ fɔ o ye, o ma o si lamɛn, o fana m'a sira tagama.

*Asirikaw nana Zuda ta mɔgɔw kere
(Ezayi 36.1; Kibaroyaw flanan 32.1)*

¹³ Masace Ezekiyasi ta masaya san tan ni naaninan na, Asiri masace Senakeribu nana Zuda mara ta dugu barakamanw bɛɛ kere ka o duguw mina. ¹⁴ A kera ten minke, Zuda masace Ezekiyasi ka cira bla ka taga Asiri masace fe Lakisi, k'a fɔ a ye ko: «Ne firira; i kana ne kere tuun. Ni i ka warida min ben ne kan, ne bɛna to ka o sara i ye.»

Asiri masace ko Ezekiyasi ka kan ka warigbe kilo waga tan, ani sanin kilo waga kelen le sara ale ye.

¹⁵ Warigbe min bee tun be Matigi Ala ta batoso kono, ani masaso ta navorow ra, Ezekiyasi ka o bee ta ka taga o di a ma. ¹⁶ Hali a tun ka sanin min noro Matigi Ala ta batoso dondaw ni a daw sanfeyoro kan, a ka o bee woro ka bo yi, ka o di Asiri masace ma.

*Asirikaw nana Zeruzalemu dugu lamini
(Ezayi 36.2-22; Kibaroyaw flanan 32.9-16)*

¹⁷ Asiri masace k'a ta kerekejamaba kuntigiba, ani a ta masaso korosibagaw kuntigi, ani a ta kerekuntigiba ci ka bo Lakisi ka taga masace Ezekiyasi fe Zeruzalemu ni kerekejamaba do ye. O tagara se Zeruzalemu; ji min be dugu sanfeyoro ra, o tagara lo o jisira koro, fanikobagaw ta foro sira kan. ¹⁸ O perenna, k'a fo ko o b'a fe ka kuma ni masace ye. Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta so korosibaga ye, ani Sebina, min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha, min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu bora dugu kono ka taga o kunben.

¹⁹ Asiri masace ta kerekuntigiba k'a fo o ye ko: «Aw ye taga a fo Ezekiyasi ye, ko masaceba, Asiri masace ko: <O tuma ele jigi lanin be jontigi le kan sa? ²⁰ Ele ko, ko kere hakiri ni kerekefanga be ele fe; nka o ye kuma gbansan le ye. Ele ka i jigi la jontigi le kan ko i be murutira ne ma? ²¹ A fe, i be i jigi lara Misiran masace le kan, k'a soro ale ye kara kunkurun le ye; ni mogoro o mogoro k'a jigi la a kan, a be o tigi boro sogoro k'a mandimi. Can lo de, Misiran masace Farawona be ten le; ni ele mogoro o mogoro ka i jigi la a kan, a be o le ke i ra.

22 « <Aw be se k'a fo ne ye ko: An jigi be Matigi Ala, an ta Ala le kan! O tuma ele Ezekiyasi yere ma o Ala kelen ta sonnikeyow ni a ta sarakabonanw le cici, k'a fo Zuda mara mogow ni Zeruzalemukaw ye ko o ka kan ka Ala bato Zeruzalemu dugu ta sarakajenifen* doron le kan wa?

23 « <Ayiwa, sisan, i ka kan ka ben le jini ni ne matigice ye, min ye Asiri masace ye. Ni o kera, ne bena so waga fla di i ma, ni i be se ka mogow sorow min bena o bori koni. 24 Ele be se ka mun le ke ka anw ta kerekuntigi kelen doron lalo, hali ni a kera ne matigice ta kuntigiw bee ra fitini ye? Aw jigi be Misirankaw le kan, ko olugu bena sowotorow, ani sotigiw di aw ma ke! 25 O tuma ele b'a miiri ko ne be se ka wuri ka na nin yow halaki ni a ma ke Matigi Ala yere sago ye wa? Matigi Ala yere le k'a fo ne ye ko: Taga nin jamana kama ka taga a halaki.> »

26 Hilikiya dence Eliyakimu, ani Sebina, ani Yoha, olugu k'a fo Asiri masace ta kerekuntigiba ye ko: «Sabari, ka kuma i ta jonw fe aramekan na; an be o men. I kana kuma an fe heburukan na, k'a to mogow to minw be dugu kogo kan olugu y'a men.»

27 Asiri masace ta kerekuntigiba ka o jaabi ko: «O tuma ne matigice ka ne ci ko ne ye na nin kumaw fo ele ni i matigice doron le ye wa? A ka ne ci nin mogow bee le fe, nin mogow minw sigisiginin be kogo kan, minw bena o yere ta sokotaga domu, ka o yere jegenaji min i n'a fo ele yere.»

²⁸ O ko, Asiri masace ta kerekuntigiba k'a kun korota, ka peren ni a fanga bee ye k'a fo heburukan na, ko: «Aw ye masaceba ta kuma lamɛn, Asiri masace! ²⁹ Masace ko: Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, sabu a tena se ka aw bosi ka bo ne boro. ³⁰ Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, ko aw ye aw yere karifa Matigi Ala ma, ko sigiya t'a ra, Matigi Ala bena aw bosi, ko aw ta dugu tena to Asiri masace boro.

³¹ «Aw kana Ezekiyasi lamɛn. Asiri masace ko: Aw ye ben don ni ne ye, aw ye aw yere di ne ma. Ni o kera, aw bee bena aw ta forow rezɛnmow soro k'a domu, ka aw ta torosunw denw domu, ka aw ta kolonw ji min, ³² sani ne ye na aw ta ka taga ni aw ye aw ta jamana jogon do ra, siman ni duven be jamana min na caman, domuni ni rezɛnsunw be jamana min na caman, oliviyesunw, ani li be jamana min na caman. O ra, sani aw ye to yan ka na sa, aw bena panamanya le. Aw kana Ezekiyasi lamɛn, sabu a be aw lafirira le, ko Matigi Ala bena aw bosi.

³³ «Yala siya tow ta alaw sera ka o kisi ka bo Asiri masace boro wa? Hamatikaw ni Aripadikaw ta alaw sera ka mun le ke? ³⁴ Sefarivayimukaw, ani Henakaw, ani Ivakaw ta alaw sera ka mun ke? Yala o sera ka Samarikaw kisi ka bo ne boro wa? ³⁵ Jamanaw bee ra, jamana juman ta ala le sera k'a kisi ka bo ne boro, ka na a fo ko Matigi Ala bena Zeruzalemu kisi ka bo ne boro?»

³⁶ Ayiwa, Zuda ta mogow bee jera, o ma foyi fo, sabu masace Ezekiyasi tun k'a fo o ye ko o kana

a jaabi.

³⁷ O ko, Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta lu korosibaga ye, ani Sebina min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu sekora ka taga Ezekiyasi fe; o tun ka o ta deregew faranfaran. Asiri masace ta kerekuntigiba tun ka kuma minw fo, o tagara o bee lakari Ezekiyasi ye.

19

Ezekiyasi ka hakiri jini cira Ezayi fe (Ezayi 37.1-7; Kibaroyaw flanan 32.20-23)

¹ Masace Ezekiyasi ka o kuma men minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka borofani don a yere ra, ka taga Matigi Ala ta batoso konon. ² A k'a ta so korosibagaw kuntigi Eliyakimu ni a ta seberikebaga Sebina, ani sarakalasebagaw bee ta cekorobaw ci ka taga cira Ezayi fe, Amozu dence. O bee tun ka borofaniw le don o yere ra. ³ O tagara a fo Ezayi ye ko Ezekiyasi ko: «Bi lon ye jusukasilon, ani hakebolon, ani maroyalon le ye; sabu an ta kera i ko den minw worowagati sera, nka baraka te bamusow ra ka o woro. ⁴ A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala ka Asiri masace ta kerekuntigiba ta kumaw bee men, a matigice k'a ci ka na Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye. A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala bena o mafiyenyari juru sara Asiri masace ra. O koson mogon to minw belen panaman tora, sabari, i ye Ala daari olugu ye.»

⁵ Masace Ezekiyasi ta jamana kuntigiw tagara Ezayi fe ni o kumaw ye. ⁶ Ezayi ka o jaabi

ko: «Aw ye taga a fo aw matigice ye ko Matigi Ala ko: <I ka kuma minw men, Asiri masace ta kuntigiw nana ne dogoya ni kuma minw ye, o kumaw kana i lasiran. ⁷ A fe, Asiri masace bena kibaroya do men; ni a ka o kibaroya men, ne bena a kononosu k'a to a ye a latige ko a be seko a yere ta jamana ra. Ni a sekora yi, ne bena a to o ye a faga ni kerekemuru ye.> »

*Sanakeribu ta sebe ka Ezekiyasi lasiran
(Ezayi 37.8-13; Kibaroyaw flanan 32.17)*

⁸ Ayiwa, Asiri masace ta kerekuntigiba nana a men ko Asiri masace bora Lakisi, ka taga Libina dugu kere. A wurira ka taga Asiri masace ko o yoro ra. ⁹ Nka Asiri masace nana kibaroya do men, ko Etiyopi masace min ye Tiraka ye, ko ale ni a ta kerekejama wurira ko o bena a kere. Asiri masace ka o men minke, a ka ciraden werew ci tuun Ezekiyasi fe ni sebe do ye, k'a fo a ye ko: ¹⁰ «Aw ye taga a fo Zuda masace Ezekiyasi ye, ko: <I kana a to i ta Ala ye i lafiri gbansan, ko i ka i jigi la ale kan minke, ko o ra, Asiri masace tena se ka Zeruzalemu dugu mina. ¹¹ Asiri masacew ka min ke jamana tow bee ra, i yere ka o ye. O ka o bee halaki le pewu! Ele ko ele le bena bosi wa? ¹² Ne bemaw ka siya minw halaki, siya minw tun be Gozan dugu konon, ani Haran dugu, ani Resefu dugu, ani Edeni ta mogon minw tun be Telasari, yala o siyaw ta alaw sera ka o kisi wa? ¹³ Hamati ni Aripadi ni Sefarivayimu ni Hena ni Iva ta masacew be min sisan?> »

*Ezekiyasi ta daariri
(Ezayi 37.14-20)*

¹⁴ Ezekiyasi ka seɓe mina ciradenw boro, k'a karan; o ko, a tagara Matigi Ala ta batoso kono. A ka seɓe dayele Matigi Ala na koro. ¹⁵ Ezekiyasi ka Matigi Ala daari, k'a fo a ye ko:

«Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, ele min siginin be seruben melekew kunna. Ele kelen le ye dugukolo masayaw bee ta Ala ye. Ele le ka sankolo ni dugukolo dan. ¹⁶ Matigi Ala, i toro malo ka ne lamen! Matigi Ala, i na yele ka fleri ke! Senakeribu k'a ta ciraden ci ka na ele Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye, o lamen! ¹⁷ Matigi Ala, can lo ko Asiri masacew ka siya tow, ani o ta jamanaw halaki, ¹⁸ ka o ta alaw jeni tasuma ra. Nka o alaw fana tun te ala panamanw ye; magow yere boro ka fen minw lalaga ni yiri ni kabakuru ye, o lo; o koson o sera ka o halaki. ¹⁹ O ra, ne Matigi Ala, an kisi ka bo Senakeribu boro, k'a to dununa masayaw bee y'a lon ko ele Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye.»

*Matigi Ala ka Ezekiyasi ta daariri jaabi
(Ezayi 37.21-35)*

²⁰ Amazi dence Ezayi ka cira bla ka taga a fo Ezekiyasi ye ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «I ka daariri min ke ne fe Asiri masace Senakeribu ta ko ra, ne ka o men. ²¹ Matigi Ala ka min fo Asiri masace kama, o ye nin ye; a ko: Siyon dugu be ele mafiyenya le, ka i logobo; Zeruzalemu dugu ceɓnumanba be yereko i ma, ka a kun yuguyugu.

²² Ele ka ne le mafiyenya, ka ne le dogoya wa? Ele sonna ka kuma k'a yira ne le ra wa? Ele ka i na don ne le ra wa,

ne min ye Izirayeli ta Ala saninman ye?

²³ I ka i ta ciradenw ci ka na ne le mafiyenya, ne
Matigi Ala!

I ko: <Ne ta sowotoro caman sababu ra,
ne yelenna fɔ kuruw kunna,
ka taga se fɔ Liban jamana cɛmance ra;
ne ka Liban sɛdiriyiriw bɛɛ ra jamijanw tige,
ani sipɛɛsiyiriw bɛɛ ra numanmanw.
Ne bɛna yɛlɛn kuruw bɛɛ ra jamijan kunna,
ka taga don fɔ o ta yirituba yɛɛ kɔnɔ.

²⁴ Ne ka kɔlɔnw sogi jamana wɛɛɛw ra ka o ji
min.

Ne bɛna ne sen la Misiran jamana kɔnɔ ka Nili
bajiw bɛɛ ja.>

²⁵ «Ayiwa, o tuma ele m'a lɔn ko ne kitira nin
kow ra kabini wogatijan wa?

Kabini fɔlɔfɔlɔ, ne tun ka kow minw labɛn, sisan
ne bɛ o le kɛra.

Ne k'a latige ko ele bɛna dugu barakamanw
halaki, ka o kɛ tomow ye.

²⁶ O duguw ta mɔgɔw baraka banna,
jatige ni maroya ka o mina.

O kɛra i ko kongobinw,
i ko bin nuguninw,
i ko binjalan min bɛ bon kunna;
a kɔgɔbari bɛ ja.

²⁷ «Nka ne ka ele sigituma lɔn,
ka i bɔtuma lɔn, ka i dontuma lɔn,
ani wagate min i jusu bɛ bɔ ne kama.

²⁸ Ayiwa, i n'a fɔ i jusu bɔra ne kama,
i ta wasokanw fana sera ne toro ma,

ne bena ne ta nunnanegε don i nun na, ka ne ta
 karafe don i da ra,
 i nana sira min fε, ne bena seko ni i ye o sira
 kelen fε.

29 «Ayiwa, ele Ezekiyasi, nin bena ke taga-
 masiyen ye ele fε: Simankise minw benbenna
 foro kono ka falen o yere ma, aw bena o siman
 le domu ninan. San were, minw bena falen o
 yere ma tuun, aw bena o le domu. Nka a san
 sabanan, aw yere le bena aw ta siman dan, k'a
 tige, k'a domu; ka aw ta rezenforow sene, k'a den
 domu.

30 «Ni o kera, Zuda ta mogo to minw panaman
 tora, olugu bena ke i ko yiri min ka lilinkuraw
 bo, k'a liliw don fo dugukolo jukoro, ka nugu
 kura ye tuun, fo ka den.

31 «Can lo, mogo dow belen bena wuri
 Zeruzalemu dugu kono, mogo dama dama bena
 kisi, ka lo Siyon kuru* kan. Fangatigi Ala bena o
 le ke aw ye a ta kanuyaba koson.

32 «O koson Matigi Ala ka min fo Asiri masace
 ko ra, o ye nin ye: <Asiri masace tena don nin
 dugu kono, a tena mogo si bon ni a ta bijew ye,
 a tena mogo si kere ni a ta negebennan ye, a tena
 yelenyoro lo ka yelen o kan ka dugu kere.

33 « <A nana sira min fε, a bena seko o sira
 kelen le fε. A tena don nin dugu kono fiyewu!
 Ne Matigi Ala, ne le ko ten.

34 « <Ne le bena nin dugu tanga, k'a bosi, ne
 yere togo koson, ani ne ta jonce Dawuda koson.>
 »

Ala ta mɔgɔw kisicogo

(Ezayi 37.36-38; Kibaroyaw flanan 32.21-22)

³⁵ O lon su fe, Matigi Ala ta meleke bora ka na Asirika ce waga keme ni biseegi ni waga looru faga (185 000). Mɔgɔ tɔw wurira sɔgɔmada fe minke, o ka suw ye yɔrɔ bee ra. ³⁶ A kera ten minke, Asiri masace Senakeribu sekora ka taga sigi Ninive dugu kɔnɔ. ³⁷ Nka lon dɔ, k'a kinbiri gbannin to a ta ala ta sonnikebon kɔnɔ, min be wele ko Nisirɔki, a yere dence minw ye Adaramelɛki ni Sareseri ye, olugu nana ben a kan k'a faga ni kerekemuru ye, ka bori ka taga Ararati jamana ra. A dence Esari Hadon sigira masaya ra a no ra.

20

Masace Ezekiyasi ka Ala daari a ta bana ko ra

(Ezayi 38.1-8; Kibaroyaw flanan 32.24)

¹ O wagati ra, Ezekiyasi nana bana, fo a tun be jini ka sa. Amɔzi dence Ezayi tagara a fe, ka taga a fo a ye ko: «Matigi Ala ko i ye i ta lu kopaw laben, sabu i bena sa; i tena keneya ka bo nin bana ra.»

² Ezekiyasi k'a ja munu bon kogo fan na, ka Matigi Ala daari; a ko: ³ «E, Matigi Ala, i hakiri to ne ra, sabu ne tugura i ko ni kankelentigiya le ye, ni ne jusukun bee ye; ko min ka di i ye, ne ka o le ke.» Ezekiyasi ka o fo minke, a kasira kosebe.

⁴ O y'a sɔrɔ Ezayi tun bora bon kɔnɔ, nka a tun ma bo lu kɔnɔ ban; Matigi Ala kumana a fe k'a fo a ye ko: ⁵ «Taga a fo Ezekiyasi ye, ale min ye ne ta mɔgɔw jamɔgɔ ye, ko Matigi Ala, a bemace Dawuda ta Ala ko: <Ne ka i ta daariri men, ne ka

i ta naji fana ye. Ne bena i keneya. Sinikene, i bena taga Matigi Ala ta batoso kono. ⁶ Ne bena sanji tan ni looru fara i si kan. Ne bena ele ni nin dugu bosi ka bo Asiri masace boro. Ne bena nin dugu kisi ne yere togo bonya koson, ani ne ta jonce Dawuda koson.> »

⁷ Ezayi k'a fo mogow ye ko o ye na ni toromo siri kelen ye. O nana ni o ye, o ka o lala Ezekiyasi ta joriw kan; Ezekiyasi keneyara.

⁸ Ezekiyasi tun ka Ezayi jininka ko tagamasiyen juman le bena a yira ko Matigi Ala bena ale keneya, k'a to ale ye taga Matigi Ala ta batoso kono o lon tere sabanan. ⁹ Ezayi tun k'a fo a ye ko: «Matigi Ala bena nin tagamasiyen le ke i ye, k'a yira i ra ko a ka kuma min fo, ko a bena o ke: Suma bena bo a no ra. Yala i b'a fe suma ye taga ja fe ka se fo senlayoro tan wa, walama a ye seko ko fe ka se senlayoro tan le?»

¹⁰ Ezekiyasi ko: «K'a fo ko suma ye taga ja fe ka se senlayoro tan, o te kogbelen ye. Ne b'a fe suma ye seko ko fe le ka se senlayoro tan.» ¹¹ Ayiwa, cira Ezayi ka Matigi Ala daari; Matigi Ala k'a to suma sekora ka taga ko fe fo senlayoro tan, Ahazi ta so yelenyoro kan*.

Babiloni masace ta ciradenw nana Ezekiyasi fe (Ezayi 39)

¹² Ayiwa, o wagati kelen na, Babiloni masace Merodaki Baladan, min ye Baladan dence ye, ale ka Ezekiyasi ta bana kibaroya men minke, a ka sebe do ke, ka bonya do la o kan, ka o ci Ezekiyasi

---

* **20:11** 20.11 Mogow tun be suma cogoya fe o yelenyoro kan, janko ka wagati jate lon.

ma. ¹³ Ezekiyasi ka o ciradenw minako ja. Fen o fen tun be Ezekiyasi ta fenmarayorow ra, a ka o bee yira o ciradenw na: warigbe ni sanin, ani kasadiyananw, ani turu kasadimanw; a k'a ta kerékeminanw bee yira o ra, ani a ta naforow bee. Foyi le ma to a ta masaso kono, ani a ta mara bee kono, ni Ezekiyasi ma min yira o ciradenw na.

¹⁴ O kow ko, cira Ezayi nana masace Ezekiyasi fe, ka na a jininka ko: «Nin madow bora min le? O nana mun le fo i ye?» Ezekiyasi ko: «O bora jamanajan do le ra, fo Babiloni*.» ¹⁵ Ezayi k'a jininka tuun ko: «O ka mun ni mun le ye i ta so kono?» Ezekiyasi ko: «Fen o fen be ne ta masaso kono, o ka o bee ye! Foyi ma to ne ta naforow ra, ni ne ma min yira o ra.»

¹⁶ Ezayi k'a fo Ezekiyasi ye ko: «Matigi Ala ta kuma lamen: ¹⁷ <Lon do, bena se, fen o fen be i ta masaso kono, i bemaw ka fen o fen lajen fo ka na se bi ma, o bena na o fenw bee ce ka taga ni o ye Babiloni; foyi tena to. Matigi Ala ko ten. ¹⁸ O bena i yere mamaden dow mina, i yere worodenw ta denw, ka taga ni olugu ye, ka taga o bo ceya ra, ka o bla Babiloni masace ta masaso kono.> »

¹⁹ Ezekiyasi ka Ezayi jaabi ko: «I ka Matigi Ala ta kuma min fo ne ye, o ka ji; sabu hera ni pasuma bena ke jamana kono ne yere ta tere bee ra.»

²⁰ Ayiwa, Ezekiyasi ta kewale tow bee, a ta cefariya, a ka dinga min sogi dugu kono, ka jisira bo dugu kogo jukoro ka ji lana Zeruzalemu dugu kono, o kow bee sebera Zuda masacew ta

kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ²¹ Ezekiyasi sara, ka taga fara a bɛmaw kan. A dence Manase sigira masaya ra a nɔ ra.

21

Zuda masace Manase ta wagati (Kibaroyaw flanan 33.1-10,18-20)

¹ Manase sigira masaya ra k'a si to san tan ni fla; a ka san bilooru ni looru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Hefusiba. ² A ka kojugu ke Matigi Ala na koro. Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bo Izirayeli jamana ra, a ka o siyaw ta ko haramuninw nɔgon le ke. ³ A face Ezekiyasi tun ka sonnikeyoɔɔ minw cici ka bo kongoriw kan, a ka o bee lalaga kokura tuun. Jo min ye Baali* ye, a ka sarakabonan dow lo o jo togo ra. A ka bere do turu jo musoman Asera togo ra, i n'a fo Akabu min tun ye Izirayeli masace ye folofolo, ale tun k'a ke cogo min na. A k'a kinbiri gban ka karo ni lolow bee bato. ⁴ A ka sarakabonan werew lo Matigi Ala ta batoso kono; k'a soro Matigi Ala tun k'a fo ko ale kelen togo le ka kan ka bato o yoro ra Zeruzalemu.

⁵ A ka sarakabonan dow lo karo ni lolow bee togo ra, Matigi Ala ta batoso lukene fla bee kono. ⁶ A k'a dence di o k'a jeni tasuma ra k'a ke saraka ye. A tun be lagberi ke, ka subagayakow ke. A ka mogo dow sigi, minw be suw wele, ka lagberi ke. A ka do fara a ta kojugu kan Matigi Ala na koro, ka Matigi Ala jusu bo. ⁷ A tun ka jo musoman Asera ta tagamasiyen min lalaga, a ka o bla Ala ta batoso kono, k'a soro Matigi Ala tun k'a fo

Dawuda ye, ka na a fɔ a dence Sulemani fana ye o so ko ra, ko: «Ne ka nin batoso ani nin Zeruzalemu dugu le janawoloma Izirayeli mara bee ra, ka ne tɔgɔ sigi nin yɔrɔ ra wagati bee, ani tuma bee. ⁸ Ne ka kuma minw fɔ Izirayelimɔgɔw ye, ni o ka o lamɛn ka o sira tagama, ani ne ta baaraden Musa ka sariya minw bee yira o ra ni o ka o sira tagama, o tuma ne ka jamana min di o bɛmaw ma, ne tɛna o gbɛn ka taga yɔrɔ si ka bɔ o jamana kɔnɔ tuun.» ⁹ Nka mɔgɔw ma Ala lamɛn. Manase ka o lafiri; Matigi Ala tun ka siya minw halaki ka bɔ Izirayelimɔgɔw na, o ka kojugu ke ka tɛmɛ hali o siyaw kan.

Zuda mara labancogo

¹⁰ O kɛra minke, Matigi Ala ka kuma don a ta ciraw da ra, minw ye a ta baaradenw ye, ko: ¹¹ «Zuda masace Manase ka ko haramuninw le ke. Amɔrikaw tun kɔnna ka kojugu minw ke ale na, ale ta kojugu belɛn nana tɛmɛ olugu ta kan. A ka Zuda mara mɔgɔw bla jurumun na ni a ta josɔn ye. ¹² O ra, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne bɛna kojuguba dɔ ben Zeruzalemukaw, ani Zuda mara mɔgɔw kan; ni mɔgɔ o mɔgɔ toro ka na o ko mɛn, o tigi bɛna kabakoya fɔ ka manwu. ¹³ Ne ka juru min ke ka Samari dugu suma, ani ne ka sumanikefɛn min ke ka Akabu ta somɔgɔw suma, ne bɛna o kelen le ke ka Zeruzalemu dugu fana suma. Ne bɛna Zeruzalemu dugumɔgɔw bee labɔ dugu kɔnɔ, k'a ke i n'a fɔ mɔgɔ bɛ minan kɔnɔ saani cogo min na, ka sɔrɔ k'a dabiri, a saaninin kɔ. ¹⁴ Ne ta mɔgɔ tɔ minw tora, ne bɛna olugu to yi, ka o labla

o juguw ye. O juguw bee bena na ben o kan, ka o borofenw bee ce; ¹⁵ sabu o ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ. Kabini lon min na o bemaw bɔra Misiran jamana ra, fo ka na se bi ma, o be to ka ne jusu bo le dorɔn.> »

Manase ta masaya laban

¹⁶ Manase ka mogɔ jarakibari caman faga, fo ka Zeruzalemu dugu fan bee fa suw ra. Ka fara o bee kan, a ka kojugu werew ke Matigi Ala ja korɔ, ka Zuda ta mogow bla o jurumunw na.

¹⁷ Ayiwa, Manase ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, a ka jurumun minw ke, o kow sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

¹⁸ Manase sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don a ta so yiritu konɔ, min tun be wele ko Uza ta yiritu. A dence Amɔn sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Amɔn ta wagati (Kibaroyaw flanan 33.21-25)

¹⁹ Amɔn sigira masaya ra k'a si to san mугan ni fla; a ka san fla le ke masaya ra. A siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togɔ tun ye ko Mesulemeti. Ale tun ye Harusi denmuso do le ye; o tun be bo Yotiba dugu konɔ. ²⁰ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ, i n'a fo a face Manase tun k'a ke cogo min na. ²¹ A face tun ka sira o sira ta, a fana ka o siraw bee le tagama. A face tun ka jo minw son, a fana ka o jow le son, k'a kinbiri gban ka o bato. ²² A bɔra Matigi Ala, a ta Ala ko, a bemaw ta Ala. A ma Matigi Ala ta sira si tagama.

²³ Lon do, Amɔn ta jamana kuntigiw ka janfa siri a kama. O k'a faga a ta bon konɔ. ²⁴ Nka o

mogɔ minw bɛɛ tun ka masacɛ Amɔn janfa, jama wurira ka olugu bɛɛ faga. O k'a dence Yoziyasi sigi masaya ra a no ra.

²⁵ Ayiwa, Amɔn ta kewale tow, a ka ko minw bɛɛ kɛ, o kow bɛɛ sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ²⁶ O ka Amɔn su don a ta kaburu kɔnɔ, Uza ta yiritu ra. A dence Yoziyasi le sigira masaya ra a no ra.

22

Zuda masacɛ Yoziyasi ta wagati (Kibaroyaw flanan 34.1-2)

¹ Yoziyasi sigira masaya ra k'a si to san seegi. A ka san bisaba ni kelen le kɛ masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalɛmu. A bamuso togɔ tun ye ko Yedida; ale tun ye Adaya denmuso do le ye; o tun bɛ bo Bosikati dugu kɔnɔ. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala ja korɔ, a ka o le kɛ. A k'a bɛmace Dawuda ta siraw bɛɛ le tagama. A ma o sira bla ka jenge ka taga a kininboro fɛ walama ka taga a numanboro fɛ.

Sariya kitabu yera (Kibaroyaw flanan 34.8-18)

³ Masacɛ Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan na, lon do, a k'a ta seberikebaga Safan ci, ka taga Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. Safan tun ye Mesulamu dence Asaliya dence le ye. A k'a fo a ye ko: ⁴ «Taga sarakalasebagaw kuntigiba Hilikiya fɛ, ko mogow ka wari min di Alabatosoba kɔnɔ, so donda korosibagaw ka wari min mina, ko a ye o wari bɛɛ fara jɔgon kan. ⁵ O ye o wari di Matigi Ala ta batoso

lalagabagaw kuntigiw ma. Olugu bena Matigi Ala ta batoso baarakenw sara ni o ye, janko o ye Alabatoso yoro cenninw lalaga. ⁶ O be yirilesebagaw, ani baaradenw, ani bonlobagaw sara, ka yiriw san, ani kabakuru lesenin minw bena ke ka so lalaga. ⁷ Nka ni wari o wari dira o ma, mogo kana o wari jate pininka o fe, sabu o be o ta baara kera ni jusukun gbenin le ye.»

⁸ Ka o to o ra, sarakalasebagaw kuntigiba Hilikiya nana a fo seberikebaga Safan ye ko: «Ne ka sariya kitabu ye Matigi Ala ta batoso kono!» Hilikiya ka o kitabu di Safan ma, Safan k'a karan.

⁹ Seberikebaga Safan tagara masace fe. A tagara a fo masace ye ko: «I ta jonw ka Matigi Ala ta batoso wari di Alabatoso lalagabagaw kuntigiw ma.» ¹⁰ Seberikebaga Safan k'a fo fana ko: «Sarakalasebaga Hilikiya ka kitabu do di ne ma fana.» A ka o sebe karan masace ja na.

*Masace ka ciramuso Huluda pininka
(Kibaroyaw flanan 34.19-28)*

¹¹ Masace ka sariya kitabu kumaw men minke, a k'a ta derege mina k'a faran. ¹² Masace k'a fo sarakalasebaga Hilikiya ni Safan dence Ayikamu ni Mise dence Akibori, ani seberikebaga Safan ni masace ta baaraden Asaya ye ko: ¹³ «Aw ye taga Matigi Ala pininka ne togo ra, ani jama bee togo ra, ani Zuda mara mogow bee, nin kitabu ta kumaw ko ra, an ka nin kitabu min ye; sabu Matigi Ala ta dimi ka bon. Matigi dimina an koro kosebe, sabu an bemaw ma nin kitabu ta kumaw sira tagama; a sebera kitabu kono ko an ka kan ka min ke, o m'a ke ten.»

¹⁴ Sarakalasebaga Hilikiya, ani Ayikamu, ani Akibori, ani Safan, ani Asaya, olugu tagara ciramuso Huluda fe ka taga kuma ni a ye; ale tun ye Salumu ta muso le ye. Salumu face tun ye Tikiva ye, Tikiva face tun ye Harasi ye. Salumu le tun ye Alabatosoba ta faniw korosibaga ye. A ni a muso tun siginin be Zeruzalemu ta kindakura le ra. ¹⁵ Huluda ka o jaabi ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye nin ye; mogō min ka aw ci ne fe, aw ye taga a fo o tigi ye ¹⁶ ko Matigi Ala ko: <Ne bena kojuguba le ben nin dugu ni a dugumogow kan, ka kapa ni nin kitabu ta kumaw ye, Zuda masace ka kitabu min karan. ¹⁷ I n'a fo o ka ne to yi, ka taga wusunan sarakaw* bo ala werew ye, ka ne jusu bo ni o ta kewalew ye, o koson ne dimina nin dugu korō kosebe, dimi min fana tena mala tuun.>

¹⁸ «Nka aw ye taga a fo Zuda masace ye, min ka aw ci ko aw ye na Matigi Ala jininka, ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <I ka nin kitabu kuma lamē minke, ¹⁹ o kow digira i ra kosebe. I ka i yere majigi Matigi Ala na korō, sabu ne ka min fo nin dugu ni a dugumogow kama, i ka o men. Ne bena o ke panibagatow le ye, ka o danga. Nka ele ka i ta faniw faran, ka kasi ne na korō minke, o koson ne fana ka i ta daariri lamē. Matigi Ala ko ten. ²⁰ O koson ni i nana sa, ne bena i lataga i bema tow fe. I bena sa hera le ra; o bena i su don i ta kaburu konō. Ni o kera, ne bena nin kojugu min lase nin dugu ma, i yere na tena o ye.> »

Ayiwa, o tagara o kumaw lase masace ma.

23

Yoziyasi ka jɛnɔɔɔnya don ni Ala ye (Kibaroyaw flanan 34.29-32)

¹ Masace Yoziyasi ka Zuda mara cekorobaw, ani Zeruzalemu dugu cekorobaw bee wele ka na. ² O ko, masace tagara Matigi Ala ta batoso konɔ, ale ni Zuda mara mogow bee, ani Zeruzalemu dugumogow bee, ani sarakalasebagaw, ani ciraw, ani jama bee, denmisen fara mogokoroba kan. O tun ka o kitabu min sorɔ Matigi Ala ta batoso konɔ, o ka o jɛnɔɔɔnya kitabu kumaw bee karan jama bee na na. ³ O y'a sorɔ masace tun lonin be tintin do kan; a ka jɛnɔɔɔnya* don kura ye tuun ni Matigi Ala ye, k'a fo ko: «An bena tugu Matigi Ala le ko, k'a ta kumaw, ani a ta ciw, ani a ta cifoninw bee sira tagama ni an jusukun bee ye, ani an nin bee, janko Ala tun ka kuma minw sebe a ta jɛnɔɔɔnya kitabu konɔ kakoro, an ye o kumaw bee sira tagama.»

Jama bee sonna o jɛnɔɔɔnya ta kumaw ma.

Yoziyasi ka batofen werew labɔ Zuda mara ra (Kibaroyaw flanan 34.3-5)

⁴ Masace k'a fo sarakalasebagaw kuntigiba Hiliqiya ye, ani sarakalasebaga tow, ani Alabatoso donda korosibagaw ye, ko fen o fen ye Baali* ta jow ye, ani Asera ta jow, ani karo ni lolow ta sonnikefenw ye, ko o ye o fenw bee labɔ Alabatosoba konɔ. O ka o fenw labɔ ka taga o jeni Zeruzalemu dugu ko fe, Sedoron kenegbe ra, k'a buguri ce ka taga ni a ye fo Beteli. ⁵ Zuda masacew tun ka sonnikebaga minw sigi folofolo,

wagati min o tun be wusunan sarakaw* bora sonnikeƴorow ra, kongoriw kunna, Zuda duguw konɔ, ani Zeruzalemu kerɛfeduguw ra, o ka o sonnikebagaw beɛ gben. Sonnikebaga minw fana tun be wusunan sarakaw bora Baali ta jo ye, ani minw tun be tere ni karo ni lolow batora, o ka olugu fana gben. ⁶ O tun be jo musoman Asera bato nin bere min ye, a ka o bere labɔ Matigi Ala ta batoso konɔ, ka taga ni a ye Zeruzalemu dugu ko fe, Sedoron ko yoro ra, ka taga a jeni o yoro ra, fo k'a ke buguri ye. O ka o buguri bon dugumogow ta kaburulo ra.

⁷ Ce jatoyakebaga minw ta yorow tun be Matigi Ala ta batoso lu konɔ, o ka o yorow beɛ cen ka bo yi. Musow tun be jo musoman Asera ta sonnikefaniw dan o yorow le ra fana.

⁸ Yoziyasi ka Zuda duguw ta sarakalasebagaw beɛ wele ka na Zeruzalemu. Sarakalasebagaw tun be wusunan sarakaw bora sonnikeƴoro minw na kongoriw kan, k'a ta Geba ka taga a bla fo Beri Seba, a ka o yorow beɛ cen. O tun ka sonnikeƴoro minw lo duguw dondaw ra, a ka o fana cen. Min tun be dugutigi Yosuwe yere ta donda ra, a ka o fana cen; o tun be dugu donda numanboroyanfan fe. ⁹ Sarakalasebaga minw tun ka sarakaw bo sonnikeƴorow ra kongoriw kan, o ma son olugu ye ke saraka bo ye Matigi Ala ta sarakajenifen* kan Zeruzalemu. O koni tun be se ka burufunubariw domu ni sarakalasebaga tow ye.

¹⁰ O tun be to ka denmisenw jeni ka o ke saraka ye yoro min na, min ye Tofeti yoro ye, Beni Hinomu kurufurance ra, a ka o yoro beɛ

cɛn k'a lanɔɔ, janko mɔɔ si kana se k'a dence walama a denmuso jeni k'a ke saraka ye tun ka Moloki ta jo bato. ¹¹ Zuda masacew tun ka so minw bla, ka o ke ka tere bato, a ka o beɛ bɔ yi. O sow tun be Alabatoso lu kɔnɔ; o tun be lu donda ra, dugu namɔɔ dɔ ta siyɔɔ kere fe, min tɔɔ tun ye ko Netan Meleki. O tun be sowotoro minw ke ka tere bato, a ka olugu fana jeni. ¹² Sarakabɔnan minw tun be Ahazi ta biribon kunna, Zuda masacew tun ka minw lɔ, masace Yoziyasi ka o beɛ cici, ani Manase tun ka minw lɔ Matigi Ala ta batoso lu fla beɛ kɔnɔ. A ka o cici, ka o buguri ce ka taga o bɔn Sedɔron kɔ kɔnɔ. ¹³ Sɔnnikeyɔɔ minw tun be kongori kan Zeruzalemu dugu terebɔyanfan na, a ka o yɔɔw fana cɛn. O yɔɔ tun be oliviyesunw kuru woroduguyanfan fe, yɔɔ min be wele ko halakiri kuru. Izirayeli masace min tun ye Sulemani ye, ale le tun ka o sɔnnikeyɔɔw lɔ Sidɔnkaw ta jo musoman haramunin ye, min ye Asera ye, ani Mohabukaw ta jo haramunin ye, min ye Kemɔsi ye, ani Amɔnkaw ta jo haramuninba ye, min ye Moloki ye. ¹⁴ Yoziyasi ka kabakurujanw cici, ka jo musoman Asera ta berew tigetige, ka mɔɔkolow ce, ka o ke o nɔ ra, janko k'a cɛn.

Yoziyasi ka batofɛn werɛw cɛn Izirayeli mara ra

(Kibaroyaw flanan 34.6-7)

¹⁵ Yoziyasi ka o ko kelen fana ke Beteli; Nebati dence Yerobohamu, masace min tun ka Izirayelimɔɔw bla jurumun na, ale tun ka sɔnnikeyɔɔ min lɔ kongori kan, sarakabɔnan

min tun be o sonnikeyoro ra, a ka o fana cen. A ka o sarakabonan ni o sonnikeyoro cen, ka jo musoman Asera ta sonnikebere jeni, k'a sonnikeyoro jeni fo k'a ke buguri ye.

¹⁶ Yoziyasi nana a na munu, ka kaburu dow ye kongoriw kan yi; a ka mogow ci ka taga o suw kolow bo ka na; o ka o kolow jeni sonnikeyoro kan, ka o yoro lanogo, i n'a fo Matigi Ala tun k'a ta kuma don a ta cira da ra k'a fo cogo min na. Ala ta cira tun ka o kumaw le fo folofolo.

¹⁷ Yoziyasi nana a fo ko: «Ne na be kaburu juman ta kabakuru le ra yan fe yi tan?» Dugumogow k'a jaabi ko: «Ala ta cira min tun nana ka bo Zuda mara ra, ale ta kaburu tagamasiyen lo. I ka min ke nin sarakabonanw kan tan co, o cira tun nana o kumaw le fo, ko o le bena ke nin sarakabonanw kan.» ¹⁸ Yoziyasi ko: «Aw ye o kaburu to yi! Mogo si kana maga a kolow ra.» O ka o cira kolow to yi, ani cira min fana tun nana ka bo Samari, o ka ale kolow fana to yi.

¹⁹ Sonnikebon minw tun be kongoriw kan Samari duguw konso, Izirayeli masacew tun ka minw lalaga ka sonni ke yi, fo ka na Matigi Ala jusu bo, Yoziyasi ka o bee waraga ka bo yi. A ka min ke Beteli, a ka o ko kelen le ke Samari fana.

²⁰ Sonnikebaga minw tun be o sonnikeyoro ra, a ka olugu bee mina ka o faga sarakabonanw kan, ka mogokolow jeni sarakabonanw kan. O ko, a sekora ka taga Zeruzalemu.

*Jonnyaban janagbe
(Kibaroyaw flanan 35.1,18-19)*

²¹ Masace k'a fo mɔgɔw bɛɛ ye ko: «Aw ye Jɔnyaban panagbe* ke ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya, i n'a fo a fɔra Ala ta jenɔgɔnya* kitabu kɔnɔ cogo min na.»

²² O ka Jɔnyaban panagbe* min ke, o panagbe ɔgɔn tun ma deri ka ke, kabini kuntigiw tun be Izirayeli jamana kunna wagati min na, fo ka na a bla Izirayeli masacew, ani Zuda masacew ta wagati ra. ²³ Nka masace Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan le ra, o panagbe sɔrɔra ka ke Zeruzalemu, ka Matigi Ala tɔgo bonya.

Yoziyasi ta ko tɔw

(Kibaroyaw flanan 35.20-27; 36.1)

²⁴ Ka fara o bɛɛ kan, mɔgo minw tun b'a fo ko o be kuma ni suw ye, ani minw be lagberi ke, Yoziyasi ka o mɔgɔw bɛɛ gben. Yirimɔgɔninw, ani jow, ani fen haramunin minw bɛɛ tun be Zuda mara ra, ani Zeruzalemu dugu kɔnɔ, a ka o bɛɛ bo yi, janko sariya ta kuma minw sebera kitabu kɔnɔ, sarakalasebaga Hilikiya ka kitabu min ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, mɔgɔw ye o kitabu kumaw sira tagama.

²⁵ Masace minw temena Yoziyasi na, o do si ma sekɔ ka na Matigi Ala fe ni a jusukun bɛɛ ye, ani a nin bɛɛ, ani a baraka bɛɛ, ka Musa ta sariyaw bɛɛ sira tagama i ko Yoziyasi k'a ke cogo min na. A ɔgɔn masace fana ma wuri a ko fe tuun.

²⁶ Nka o bɛɛ n'a ta, Matigi Ala tun dimina Zuda ta mɔgɔw kɔrɔ cogo min na, fo k'a jusu bo, o dimi tun ma ban, sabu Manase tun ka ko minw bɛɛ ke, o kow tun ka Ala jusu bo. ²⁷ O kosɔn Matigi Ala ko: «Ne bɛna Zuda mara mɔgɔw fana gben

ka bo ne ja koro, i n'a fo ne ka Izirayelimogow gben cogo min na. Ne bena ban nin dugu fana ra, ne tun ka nin dugu min janawoloma, min ye Zeruzalemu ye; ne bena ban nin Alabatoso fana ra, ne tun k'a fo ko o min bena ke ne togo sigiyoro ye.»

Yoziyasi ta masaya laban

²⁸ Ayiwa, Yoziyasi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabuw kono.

²⁹ Yoziyasi ta masaya wagati ra, Misiran masace Farawona, min togo tun ye ko Neko, ale wurira ko a be taga Asiri masace fe Efirati ba fan fe. Masace Yoziyasi tagara lo a ja ko a b'a kere; nka Farawona ka Yoziyasi faga o kere ra Megido.

³⁰ A ta jamana kuntigiw k'a su ta sowotoro do kono. O k'a ta ka bo Megido, ka taga ni a ye Zeruzalemu, ka taga a su don a ta kaburu kono. Jamanamogow k'a dence Yohahazi ta, ka turu saninman* ke ale kun na, k'a sigi masaya ra a face no ra.

Zuda masace Yohahazi ta masaya wagati (Kibaroyaw flanan 36.2-4)

³¹ Yohahazi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni saba. A ka karo saba le ke masaya ra; a signin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Hamutali; ale tun ye Yeremi denmuso le ye, o tun be bo Libina. ³² A ka kojugu ke Matigi Ala ja koro, i n'a fo a bemaw tun k'a ke cogo min na. ³³ Farawona min tun ye Neko ye, ale nana a mina k'a siri ni negejoroko ye, Ribila dugu kono, Hamati jamana ra, ko a kana

sigi masaya ra Zeruzalemu tuun. Farawona ka warida do ben Zuda mara kan, ko o ka kan ka to ka o sara; o tun ye warigbe kilo waga saba ni keme naani ye (3 400), ani sanin kilo bisaba ni naani. ³⁴ Farawona, min togo tun ye ko Neko, ale ka Yoziyasi dence Eliyakimu le ke Zuda masace ye a face Yoziyasi no ra. A ka Eliyakimu togo yelema k'a ke Yehoyakimu ye. A ka Yohahazi mina ka taga ni a ye Misiran; a tagara sa o yoro ra yi.

³⁵ Farawona tun ka warigbe ni sanin hakeya min fo, Yehoyakimu tun be o dira a ma. O ra, a ka jamana mogo bee kelen kelen ta wari sorota jate mina, ka warigbe ni sanin hakeya do mina bee kelen kelen fe, ka kapa ni bee ta sorota ye. A ka o le ke janko ka Farawona ta wari soro k'a di a ma.

*Zuda masace Yehoyakimu ta wagati
(Kibaroyaw flanan 36.5-8)*

³⁶ Yehoyakimu sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Zebuda. Ale tun ye Pedaya denmuso le ye; o tun be bo Ruma dugu konon. ³⁷ A ka kojugu ke Matigi Ala na koro, i n'a fo a bemaw tun k'a ke cogo min na.

24

Babilonikaw nana Yehoyakimu kere

¹ Yehoyakimu ta masaya wagati ra, Babiloni masace min ye Nebukadinesari ye, ale nana Yehoyakimu kama ka na a kere. Yehoyakimu

tora Nebukadinesari ta fanga koro fo san saba. Nka o ko fe, Yehoyakimu murutira tuun.

² Matigi Ala k'a to benkannikebaga dow bora Babilonikaw ta jamana ra, ani Sirikaw ta jamana ra, ani Mohabukaw ta jamana ra, ani Amonkaw ta jamana ra, ka na Yehoyakimu kama. Ala k'a to olugu nana Zuda mara kama, janko ka na o halaki le pewu, ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka kuma min don a ta baardenw da ra, minw ye a ta ciraw ye. ³ Sigiya t'a ra, nin kera ka kana ni Matigi Ala yere ta kuma le ye. A tun b'a fe ka Zuda mara mogow bo a yere na koro, Manase ta jurumunw bee koson, ⁴ ani a tun ka mogow jarakibari minw bee faga, fo ka Zeruzalemu dugu bee ke jori ye. Matigi Ala tun t'a fe ka o hake yafa tuun.

⁵ Ayiwa, Yehoyakimu ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konon. ⁶ Yehoyakimu sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Yehoyakini sigira masaya ra a no ra.

⁷ O wagati ra, Misiran masace ma bo a ta jamana ra tuun ka taga kere ke; sabu yoro o yoro tun be a ta mara konon, Babiloni masace tun ka o yorow bee mina, k'a ta Misiran ba ra, ka taga a bla fo Efirati ba ra.

*Zuda masace Yehoyakini ta wagati
(Kibaroyaw flanan 36.9-10)*

⁸ Yehoyakini sigira masaya ra k'a si to san tan ni seegi. A ka karo saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togow tun ye ko Nehusita. Ale tun ye Elinatan denmuso le ye;

Zeruzalemukaw tun lo. ⁹ A ka kojugu ke Matigi Ala ja koro, i n'a fo a face tun k'a ke cogo min na.

Babilonikaw nana Zeruzalemu dugumogow mina

¹⁰ Yehoyakini ta wagati ra, Babiloni masace Nebukadinesari ta jamana kerekuntigiw ni a ta kerekajama nana Zeruzalemu dugu kama ka na dugu lamini. ¹¹ Ka o kuntigiw lonin to o kere ra yi, Nebukadinesari yere nana lo dugu ja fe. ¹² Zuda masace Yehoyakini bora ka taga a yere di Babiloni masace ma, a ni a bamuso, ani a ta jamana kuntigiw ni jamogow, ani a ta mogobaw. Babiloni masace ka o mina. O kera Babiloni masace ta masaya san seeginan le ra. ¹³ A ka Matigi Ala ta batoso naforow ni masace ta lu naforow bee ce. Izirayeli masace Sulemani tun ka minan saninlaman minw lalaga ka o bla Matigi Ala ta batoso kono, Nebukadinesari ka o minanw bee cici. Matigi Ala tun ka kuma min fo kabini folofolo, o kuma le kera can ye*.

¹⁴ A ka Zeruzalemu dugumogow bee mina ka taga ni o ye, ani a kuntigiw bee, ani a kerekedenw bee; o bee lajennin tun ye mogow waga tan, ani borobaarakebagaw, ani negebaarabagaw bee. A ka dugumogow bee ra fagantanw doron le to dugu kono yi. ¹⁵ A ka Yehoyakini yere mina ka bo Zeruzalemu, ka taga ni a ye Babiloni, ani a bamuso, ani a ta musow, ani a ta mogobaw, ani jamana kuntigibaw. ¹⁶ Babiloni masace ka kerekese

* **24:13** 24.13 O kuma tun fora Masacew ta kitabu flanan na 20.17.

waga wolonfla (7 000) fana mina ka taga ni olugu ye, ani borobaarakεbagaw ni negebaarakεbagaw ce waga kelen, ani kerekecefariw beε.

¹⁷ Babiloni masace ka Yehoyakini belence sigi masaya ra a no ra, min togo tun ye ko Mataniya. A ka o togo yelem a k'a ke Sedesiyasi ye.

*Zuda masace Sedesiyasi ta wagati
(Yeremi 52.1-3; Kibaroyaw flanan 36.11-13)*

¹⁸ Sedesiyasi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni kelen. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Hamutali. Yeremi denmuso tun lo; Libinaka tun lo. ¹⁹ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ, i n'a fo Yehoyakimu tun k'a ke cogo min na.

²⁰ Nin kow beε tun sera Zeruzalemu dugu ni Zuda mara ma, Matigi Ala ta dimi le koson. A laban, Matigi Ala nana o gben ka bo a yere ja korɔ. O ko fe, Sedesiyasi belen nana muruti Babiloni masace ma.

25

*Babilonikaw nana Sedesiyasi mina
Zeruzalemu
(Yeremi 39.1-7; 52.4-11)*

¹ Sedesiyasi ta masaya san konontonnan na, o san karo tannan na, o karo tere tannan na, Babiloni masace Nebukadinesari nana Zeruzalemu dugu kama tuun, ni a ta kerekejama beε ye, ka na dugu lamini; o ka tintin dow lo ka dugu lamini. ² O ka dugu lamini ten ka taga se fo masace Sedesiyasi ta masaya san tan ni kelennan

ma. ³ O san karo naaninan*, o karo tere kɔnɔntɔnnan, kɔngɔ nana gban dugumɔgɔw ra k'a sɔrɔ domuni si tun tɛ o boro tuun minke, ⁴ o ka wo dɔ bɔ kogo ra. Masace ni kerɛkecew bɛɛ bɔra o sira fɛ su fɛ, kogo fla cɛ ma, masace ta yiritu fan na, ka bori ka taga Zuriden kenɛgbɛ sira fɛ. O y'a sɔrɔ Babilɔnikaw tun ka dugu lamini. ⁵ Nka Babilɔnikaw ta kerɛkejama ka masace gben ka taga a mina Zeriko kenɛgbeyɔrɔ ra. A ta kerɛkejama bɛɛ borira ka janjan k'a to yi. ⁶ O ka masace Sedesiyasi mina ka taga ni a ye Ribila, Babilɔni masace fɛ, ka taga a ta kiti tige. ⁷ O k'a dencew kannatige a yere na na. O kɔ, o ka ale yere padenw ci, k'a siri ni siranɛge jɔrɔkɔw ye, ka taga ni a ye Babilɔni.

Babilɔnikaw ka Zuda mara mɔgɔ tɔw bɛɛ mina (Yeremi 39.8-10; 52.12-27; Kibaroyaw flanan 36.17-21)

⁸ Babilɔni masace Nebukadinesari ta masaya san tan ni kɔnɔntɔnnan na, o san karo loorunan, o karo tere wolonflanan na, Nebuzaradan nana Zeruzalɛmu. Ale tun ye Babilɔni* masace ta jama kuntigi dɔ ye, ani masace ta kerɛkuntigiba. ⁹ A ka Matigi Ala ta batoso jeni, ani masace ta so, ani dugu bonw bɛɛ; a ka bon janamanw bɛɛ jeni. ¹⁰ Babilɔnikaw ta kerɛkejama min tun bɛ ni masace ta kerɛkuntigiba ye, olugu ka Zeruzalɛmu dugu kogow cici. ¹¹ Mɔgɔ tɔ minw tun tora dugu kɔnɔ, Nebuzaradan, min tun ye masace ta kerɛkuntigiba ye, ale ka olugu bɛɛ mina ka taga ni o ye, ani minw tun ka o yere

---

* 25:3 25.3 A fɔra ko karo naaninan, ka kapa ni Yeremi 52.6 ye.

di Babiloni masace ma, ani moƒo tow bee. ¹² A ka dugu fagantan dow le to yi, janko olugu ye ke rezenw, ani forow senε ye.

¹³ Matigi Ala ta batoso ta samasen siranegeramanw, ani a siranege wotorow, ani a minanba koorinin min tun lalagara ni siranege ye, Babilonikaw ka o bee cici, ka taga ni o siranege ye Babiloni. ¹⁴ O ka siranegedagaw, ani a buguricenaw, ani a muruw, ani a setiw ta. O tun be baara ke ni siranegefenw min o min ye Alabatoso kono, o ka o bee ta. ¹⁵ Masace ta kerekuntigiba ka tasumabonanw, ani jifiyew fana ta; fen o fen tun ye sanin ye, ani fen o fen tun ye warigbe ye, a ka o bee ta.

¹⁶ Masace Sulemani tun ka o samasen fla ni o minanba koorinin ni o wotoro minw lalaga Matigi Ala ta batoso kama, moƒo si tun te o siranege hakeya lon. ¹⁷ O samasen bee kelen kelen janya tun ye nongon† ja tan ni seegi. O tun ka datugunan dow ke o ra ni siranege ye; o janya tun ye nongon ja saba. O tun ka jo dow ke ka samasen sanfeyoro negen, ani gerenadi yiriden bisigiyaw; o bee tun ye siranege le ye. Samasen fla bee cogoya tun ye kelen ye, ani fen minw tun kera ka o negenrogen.

¹⁸ Masaso korosibaga kuntigi ka sarakalasebagaw kuntigiba Seraya fana mina, ani a demebaga min tun ye sarakalasebaga Sofoni ye, ani sarakalasebaga saba minw tun be Alabatosoba donda korosibagaw ye. ¹⁹ A ka dugu kerekejama jamogoba do fana mina, ani Zuda

† 25:17 25.17 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

masace ladibaga ce looru minw tun tora dugu kono, ani kerekajama kuntigi ta seberikebaga min tun be cedenw ta kerekedenya ra, ani Zuda mara ce biworo; olugu tun be dugu kono yi. ²⁰ Masaso korosibagaw kuntigi Nebuzaradan ka o mogow mina ka taga ni o ye Ribila Babiloni masace fe. ²¹ Babiloni masace ka o faga Ribila, Hamati mara ra.

Zuda mara mogow minana o cogo le ra ka bo o ta jamana ra ka taga fo yorojan.

Nebukadinesari ka Gedaliya sigi Zuda mara konna

(Yeremi 40.7–41.18)

²² Ayiwa, Babiloni masace Nebukadinesari tun ka mogow minw to Zuda mara ra, a ka Gedaliya sigi olugu konna, k'a ke o jamogow ye. Gedaliya face tun ye Ayikamu ye, Ayikamu face tun ye Safan ye.

²³ Zuda mara ta kuntigiw, ani o ta kerekeden minw tun tora yi, olugu nana a men ko Babiloni masace ka Gedaliya le sigi k'a ke jamana jamogow ye minke, o ni o ta mogow tagara Gedaliya ko Misipa. O mogow le tun ye Netaniya dence Sumayila ye, ani Kareya dence Yohanan, ani Tahumeti dence Seraya, min be bo Netofa, ani Mahakakace dence Yazaniya. ²⁴ Gedaliya karira o mogow ni o ta kerekacew ye, k'a fo o ye ko: «Aw kana siran Babilonikaw ta kuntigiw na, ko o bena ko do ke aw ra. Aw ye to jamana kono yan, ka baara ke Babiloni masace ye; aw ta hera be o le ra.»

²⁵ Nka o san karo wolonflanan na, Elisama dence Netaniya, o dence Sumayila, ale min tun

ye masace den ye, ale ni ce tan nana, ka na ben Gedaliya kan k'a faga, ani Yahudiyaw ni Babilonika minw bee tun be ni a ye Misipa. ²⁶ O kera minke, mogɔ tɔw bee, mogɔ fitini fara mogoba kan, ani kerekuntigiw bee, o bee wurira ka bori ka taga Misiran, sabu o tun be siranna Babilonikaw ja.

*Babiloni masace ka Yehoyakini labɔ kaso ra
(Yeremi 52.31-34)*

²⁷ Ayiwa, Masace Yehoyakini ta minari san bisaba ni wolonflanan na, san min na Evili Mero-daki kera Babiloni* masace ye, o san karo tan ni flanan, ani o karo tere mugan ni wolonflanan, Babiloni masace ka Zuda masace Yehoyakini labla, ka a labɔ kasobon na. ²⁸ A tun be kuma Yehoyakini fe i ko a teri; masace minw tun minana ka taga Babiloni i ko ale, a ka Yehoyakini sigi olugu bee kunna. ²⁹ A ka Yehoyakini ta kasodenderegew bo a ra. A tun be domuni ke ni Babiloni masace yere le ye lon o lon, a si to bee ra. ³⁰ Babiloni masace k'a mako bee ja o cogo le ra lon o lon, a si to bee ra.

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8